

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

Кафедра криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності

СЛІДЧИЙ ОГЛЯД

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання практичних і самостійних робіт**

для підготовки здобувачів вищої освіти
в галузі знань 08 Право

Одеса
Фенікс
2025

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 26 грудня 2024 р.)*

Автори:

Аркуша Лариса Ігорівна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-0422-6416>) – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Пожар Вадим Георгійович (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0003-2029-1581>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Гресь Юлія Олегівна (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0002-8670-9779>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Чернов Олександр Віталійович (ORCID ID <https://orcid.org/0009-0002-6038-9479>) – PhD у галузі права, асистент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія».

Хижняк Євген Сергійович (ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-8263-0353>) – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності, декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»;

Федорчук Олександр Вікторович (ORCID ID <https://orcid.org/0009-0002-1945-8647>) – кандидат юридичних наук, доцент кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності Національного університету «Одеська юридична академія».

Рецензенти:

Торбас Олександр Олександрович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу Національного університету «Одеська юридична академія»;

Тетерятник Ганна Костянтинівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Одеського державного університету внутрішніх справ.

С44 **Слідчий огляд** : метод. вказівки до виконання практ. і самост. робіт для підготовки здобувачів вищої освіти в галузі знань 08 Право [Електронне видання] / Л.І. Аркуша, В.Г. Пожар, Ю.О. Гресь, О.В. Чернов, Є.С. Хижняк, О.В. Федорчук; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». – Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2025. – 104 с. – URL:

Методичні вказівки призначені для здобувачів вищої освіти галузі знань 08 Право з метою закріплення лекційного матеріалу та підготовки до практичних занять з дисципліни «Слідчий огляд». Містять завдання до практичних занять та самостійної роботи.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	6
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРАВОВА ОСНОВА СЛІДЧОГО	
ОГЛЯДУ.....	10
Практичне заняття 1.....	10
Самостійна робота.....	12
Рекомендована література.....	13
ТЕМА 2. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ СЛІДЧОГО	
ОГЛЯДУ.....	14
Практичне заняття 2.	14
Самостійна робота.....	17
Рекомендована література.....	18
ТЕМА 3. ЕТАПИ, МЕТОДИ ТА СТАДІЇ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ.	
ТАКТИКА ОГЛЯДУ КОМП'ЮТЕРНИХ ДАНИХ. ТАКТИКА ОГЛЯДУ	
ДОКУМЕНТІВ.....	20
Практичне заняття 3.....	20
Рекомендована література.....	22
Практичне заняття 4.....	23
Самостійна робота.....	26
Рекомендована література.....	28
ТЕМА 4. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ	
ВБИВСТВ.....	30
Практичне заняття 5.	30
Самостійна робота.....	39
Рекомендована література.....	40
ТЕМА 5. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ	
КВАРТИРНИХ КРАДІЖОК.....	42
Практичне заняття 6.....	42
Самостійна робота.....	49
Рекомендована література.....	50
ТЕМА 6. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ	
АВІАКАТАСТРОФ.....	53
Практичне заняття 7.....	53
Самостійна робота.....	58
Рекомендована література.....	59
ТЕМА 7. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ	
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ	
БОЙОВИХ ДІЙ.....	61
Практичне заняття 8.....	61
Самостійна робота.....	67
Рекомендована література.....	68
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	71
РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	83

ВСТУП

Дисципліна «Слідчий огляд» вивчається здобувачами вищої освіти ступеня бакалавра на факультеті прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) у Національному університеті «Одеська юридична академія» в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Метою викладання навчальної дисципліни «Слідчий огляд» є надання здобувачам вищої освіти глибокого розуміння тактичних прийомів та методів проведення різних видів огляду у залежності від складу кримінального правопорушення та відповідних обставин.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування комплексного уявлення про особливості проведення та використання результатів різних видів огляду при виявленні та розслідуванні окремих проявів злочинної діяльності; ознайомлення здобувачів вищої освіти із напрацьованими слідчою практикою алгоритмами дій слідчого за відповідних обставин; набуття навичок зі складання процесуальних документів, та застосування спеціальних знань

Опанування дисципліною «Слідчий огляд» передбачає читання лекцій, проведення практичних занять, самостійної роботи та заліку/екзамену.

Внаслідок вивчення дисципліни «Слідчий огляд» здобувачі освіти отримають розуміння сучасних методів та тактичних прийомів проведення таких видів слідчого огляду, як огляд місцевості, приміщень, огляд трупа, огляд речей, огляд документів, огляд комп'ютерних даних та визначення особливостей використання результатів їх проведення у висуванні та перевірці версій в залежності від відповідних обставин та складу кримінального правопорушення.

Особлива увага приділяється наявним у криміналістиці поглядам щодо поняття та класифікації видів огляду; загальним правовим підставам застосування та проведення різних видів огляду; визначенню прав та обов'язків учасників різних видів огляду; окресленню етапів, методів та стадій різних видів огляду; вивченню особливостей тактики огляді місця події при розслідуванні вбивств, квартирних крадіжок, авіакатастроф; кримінальних правопорушень в умовах ведення бойових дій.

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- правові підстави застосування та проведення різних видів огляду;
- особливості застосування техніко-криміналістичних засобів при виявленні, попередженні та розслідуванні кримінальних правопорушень;
- можливості застосування спеціальних знань задля вирішення певних завдань в рамках кримінального судочинства, що вимагають використання спеціальних знань у вигляді призначення та проведення експертиз;
- основні методи організації та планування розслідування кримінальних правопорушень;

вміти:

- застосовувати на практиці знання щодо організації та планування проведення різних видів огляду;
- застосовувати на практиці знання (у тому числі спеціалізовані техніко-криміналістичні засоби) з пошуку, виявлення, огляду, фіксації, вилучення, дослідження та оцінки окремих слідів та їх сукупності;
- володіти основними методами формальної логіки задля успішного формування напрямів розслідування та визначення відповідних завдань для успішного його здійснення;
- володіти навичками виявляти, збирати, фіксувати, досліджувати та оцінювати криміналістично-значущу інформацію щодо кримінально релевантної події;
- володіти навичками самостійно висувати версії щодо події правопорушення відповідно до слідчої ситуації, проводити їх первісну перевірку;
- вміти використовувати тактичні прийоми при проведенні різних видів огляду.

Кожна із запропонованих до освоєння тем передбачає виконання конкретного практичного завдання. Проведення практичних занять передбачає застосування методів навчальної дискусії, методу пізнавальних ігор, методу мозкового штурму задля вирішення конкретних комплексних завдань, методу відпрацювання навичок пошуку, виявлення та фіксації слідів, моделювання професійної діяльності спеціаліста-криміналіста, слідчого та оперативного співробітника. Практичні заняття проводяться у формі заняття-інсценування. Використовуючи власний досвід роботи у правоохоронних органах, викладачі разом із здобувачами освіти досліджують особливості застосування тактичних прийомів при проведенні різних видів огляду на конкретних прикладах у змодельованих обставинах, максимально наближених до реальних подій.

Крім того, тематика навчальної дисципліни та матеріально-технічне забезпечення кафедри криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності передбачає можливість проведення практичних занять на криміналістичному полігоні Національного університету «Одеська юридична академія» (вул. Академічна, 2/1, каб. 9).

Оцінювання результатів засвоєння теоретичних знань та набуття практичних навичок з курсу «Слідчий огляд» здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Використані у методичних вказівках зображення взято з мережі інтернет з метою наочної демонстрації теоретичних положень та без комерційних цілей.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методи навчання: Освоєння тематики даного навчального курсу передбачає проведення практичних занять у формі заняття-інсценування, яке передбачає спільну роботу студентів у малих групах із поділом ролей і виконанням відведених кожному процесуальних ролей відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України та із урахуванням тактико-криміналістичних рекомендацій. Також у ході практичного заняття передбачено застосування методу навчальної дискусії, методу пізнавальних ігор задля закріплення теоретичних знань, методу мозкового штурму задля вирішення конкретних завдань при проведенні огляду у ході розслідування окремих категорій кримінальних проваджень відповідно до тематики кожного практичного заняття.

При підготовці до практичних занять рекомендовано опиратися на криміналістичну наукову літературу, а також ознайомитися зі змістом відповідних тематиці практичного заняття статей Кримінального кодексу України, що передбачають кримінальну відповідальність за конкретні види кримінальних правопорушень відповідно до наданих викладачем кейсів.

Підготовка та проведення перших трьох практичних занять спрямована на засвоєння здобувачами освіти кримінальних процесуальних та криміналістичних знань щодо сутності огляду як слідчої (розшукової) дії і тактичних завдань, які мають бути вирішені за результатами його проведення. З метою напрацювання практичних навичок із організації та проведення огляду здобувачі освіти мають звернути особливу увагу на окремі положення Кримінального процесуального кодексу України, зокрема опрацювати: ст. 237 КПК України, яка регламентує проведення огляду; ст. 238 КПК України, яка регламентує проведення огляду трупа; ст. 239 КПК України, яка регламентує проведення огляду трупа, пов'язаного з ексгумацією; ст. 241 КПК України, яка регламентує проведення освідування; положення Глави 3 КПК України у частині, що стосується прав та обов'язків учасників огляду. А також опрацювати криміналістичні положення, що стосуються організації та тактики планування і проведення огляду, визначення учасників даної слідчої (розшукової) дії, застосування техніко-криміналістичних засобів, тощо.

Проведення четвертого практичного заняття орієнтоване на засвоєння теоретичних знань щодо видів документів, які можуть виявлятися та оглядатися у ході проведення огляду, а також напрацювання навичок їх правильного огляду, вилучення й фіксації у протоколі та за допомогою технічних засобів.

У ході проведення п'ятого, шостого, сьомого та восьмого практичних занять здобувачі освіти повинні звернути увагу на особливості типової слідчої картини, що формується на місці події при розслідуванні різних категорій кримінальних правопорушень, види слідів, тактичні прийоми їх виявлення,

дослідження, оцінки та фіксації, особливості виявлення негативних обставин, специфіку залучення окремих спеціалістів, а також оволодіти практичними навичками, слідчого, прокурора, оперативного співробітника та спеціаліста, які беруть участь у огляді.

Також необхідно ознайомитися зі змістом Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575, Інструкції про взаємодію правоохоронних органів у сфері боротьби з організованою злочинністю, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України, Центрального управління Служби безпеки України від 10 червня 2011 року № 317/235.

Складність розслідування окремих видів кримінальних правопорушень визначається у залежності від наявності чи відсутності свідків, характеру речових доказів, у деяких випадках – інсценуванням обставин події кримінального правопорушення, а також можливістю висунення великої кількості версій у розслідуванні. Тому відпрацювання практичних навичок огляду місця події при розслідуванні різних проявів злочинної діяльності є важливим для майбутніх співробітників різних правоохоронних органів.

Практичне заняття проводиться у вигляді рольової гри «Огляд місця події по факту вчинення кримінального правопорушення».

Місцем проведення такої рольової гри є інсценоване місце події, розміщеної на криміналістичному полігоні Національного університету «Одеська юридична академія» (вул. Академічна, 2/1, каб. 9).

При розробці рольової гри викладач визначає мету заняття, якою є відпрацювання практичних навичок щодо планування огляду місця події у приміщенні або певній місцевості, порядку проведення, вибору та застосування тактичних прийомів огляду зазначеного виду об'єктів, фіксації ходу та результатів слідчого огляду.

Матеріальне забезпечення: інсценоване місце події (з необхідними для такого виду злочинів об'єктами), слідчо-криміналістична валіза, Слід-4 для виявлення слідів пальців рук, бланки протоколу огляду місця події, посібники зі складання процесуальних документів, Кримінальний процесуальний кодекс України.

На початку практичного заняття проводиться перевірка теоретичних знань здобувачів вищої освіти з теми, з'ясовується їх практичне уявлення щодо запропонованої ситуації. Напередодні практичного заняття здобувачі вищої освіти готуються до відповіді на наведені теоретичні питання за кожною темою заняття.

Крім того, при виконанні наведених у кожній темі кейсів у зошитах кожен

здобувач вищої освіти складає план підготовки та проведення огляду місця події у приміщенні або на місцевості, використовуючи одну із наведених фабул.

При складанні плану підготовки та проведення огляду місця події рекомендується відобразити в ньому наступні позиції, що повинні також враховуватися та реалізовуватися під час безпосереднього огляду:

- 1) мета огляду;
- 2) місце та обстановка його проведення;
- 3) час початку та приблизний період проведення огляду;
- 4) склад учасників та задачі кожного;
- 5) матеріально-технічне забезпечення (техніко-криміналістичні, транспортні засоби);
- 6) заходи організаційного характеру, що проводяться до виїзду на місце події;
- 7) заходи, що проводяться після прибуття на місце події та до початку огляду;
- 8) послідовність проведення огляду (звідки почнеться огляд, характер переміщення по місцю події, акцентування уваги на окремі об'єкти тощо), тактичні прийоми огляду.

На початку заняття викладачем проводиться контрольне опитування, внаслідок якого викладач приймає рішення щодо структурованої чи неструктурованої гри. Надалі відбувається ознайомлення з планами проведення огляду, котрі зачитуються та обговорюються. Звертається увага на висунення всіх можливих та реальних версій за фактами злочинної події; за необхідності їх коло розширюється та коригується викладачем. Ці позиції необхідно враховувати для більш ефективного проведення оглядових дій. Також викладач робить акцент на правильному виділенні та формулюванні в плані обставин, що підлягають встановленню під час огляду.

У подальшому заняття проводиться з використанням інсценованого місця події (на криміналістичному полігоні) у формі рольової гри, на наступному етапі якої викладач із наявних на занятті здобувачів вищої освіти формує слідчо-оперативну групу, завданням котрої є проведення огляду місця події.

Після закінчення огляду місця події здобувачі вищої освіти на окремому аркуші формату А4 виготовляють схему місця події у криміналістичному полігоні з відображенням на ній всіх елементів обстановки інсценованого місця події. За необхідності, на схемі використовуються умовні позначки. Зазначений документ оформляється як додаток до протоколу огляду під назвою «Схема квартири/місцевості до протоколу від «__»_____2025 р.».

Наприкінці заняття викладач пропонує окремим здобувачам визначити правильність дій слідчого та інших членів СОГ в процесі огляду (акцентуючи увагу на помилки, якщо вони мали місце). Далі викладач самотійно дає оцінку

роботі кожного з членів групи, за необхідності вибірково перевіряє нотатки, зроблені окремими здобувачами освіти в своїх зошитах, й схеми та підводить підсумки. У якості домашнього завдання дається завдання зі складання протоколу проведеного огляду місця події та додатків до нього.

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПРАВОВА ОСНОВА СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ

Практичне заняття 1.

Поняття, види та правова основа слідчого огляду.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Поняття, завдання та значення слідчого огляду.
2. Види слідчого огляду.
3. Підстави проведення слідчого огляду: фактичні та правові.
4. Загальні умови проведення слідчого огляду за діючим КПК України.

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Поняття та значення слідчого огляду у кримінальному процесі.
2. Історичний аналіз розвитку слідчого огляду: від минулого до сучасності.
3. Види та класифікація слідчого огляду: теорія і практика.
4. Правове регулювання слідчого огляду в Україні: аналіз законодавства.
5. Особливості проведення слідчого огляду в кримінальному процесі: проблеми та перспективи.
6. Методи та тактичні прийоми здійснення слідчого огляду: від традиційних до сучасних.
7. Права та обов'язки учасників слідчого огляду: аспекти правозахисту та професійної етики.
8. Інноваційні технології у проведенні слідчого огляду: використання сучасних засобів та методик.
9. Психологічні аспекти проведення слідчого огляду: вплив на результати розслідування та психічний стан учасників.
10. Контроль за дотриманням процесуальних норм під час проведення слідчого огляду: правові гарантії та відповідальність.
11. Тактика слідчого освідчення живої особи.
12. Правові позиції Верховного Суду України щодо проблематики слідчого огляду.

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс. 1

В місті Одесі проводилась виставка ювелірних виробів, серед яких були старовинні прикраси. Невідомими вночі було вчинено крадіжку виробів на значну суму. За даним фактом СОГ виїхала на місце та оглянуло приміщення

виставки. Після цього було негайно розпочато досудове розслідування. Власники викрадених прикрас були допитані як потерпілі та вони надали слідчому документи, що підтверджують права на ці прикраси, які слідчий оглянув та долучив до матеріалів справи.

В ході розслідування слідчий одержав дані про причетність до вчинення злочину Лушка, а також дані про те, що гр. Лушко знаходиться в м. Львові, є підстави вважати, що в квартирі своєї сестри гр. Лушко ховає старовинні вироби та шукає покупців. Слідчий, що здійснює провадження в Одесі, провів обшук в квартирі сестри Лушка за участю потерпілих, в результаті чого були вилучені деякі відшукані цінності, що були долучені як речові докази до справи.

Через 3 дні підозрюваний гр. Лушко, був оголошений у розшук та був затриманий через тиждень у м. Львові. При ньому було знайдено також деякі з викрадених прикрас. Вони були вилучені, оглянуті та передані слідчому. Всі викрадені прикраси після їх дослідження були слідчим повернуті їх законним володільцям.

Завдання:

1. *Які різновиди слідчого огляду були (повинні) проведені уповноваженими суб'єктами у цьому провадженні?*
2. *Які були підстави для проведення кожного виду огляду?*
3. *Кого слідчий залучив (повинен був залучити) для проведення кожного виду огляду?*
4. *Як повинен був оформити слідчий проведені ним огляди?*

2. На основі фабули та фототаблиці 1 складіть протокол огляду речових доказів, вилучених при затриманні підозрюваного гр. Лушка.

Фототаблиця 1. Речовий доказ 10 та 11.

Самостійна робота

Тема 1. Поняття, види та правова основа слідчого огляду.

Питання

1. Що таке слідчий огляд та яке його призначення в процесі розслідування злочинів?
2. Які види слідчого огляду існують і як вони відрізняються між собою?
3. Яка правова основа проведення слідчого огляду за законодавством України?
4. Які органи мають право проводити слідчий огляд і які є їх повноваження?
5. Які обмеження і гарантії забезпечуються законом у процесі проведення слідчого огляду?
6. Як відрізнити слідчий огляд від інших дій правоохоронних органів, таких як обшук чи слідчий експеримент?
7. Які кроки потрібно виконати перед початком слідчого огляду для забезпечення його ефективності та легальності?
8. Які можливі труднощі або перешкоди можуть виникнути під час проведення слідчого огляду і як їх можна подолати?
9. Які основні документи та матеріали складаються під час проведення слідчого огляду і як вони використовуються в подальшому розслідуванні?
10. Які сучасні тенденції та практики використовуються в проведенні слідчого огляду для підвищення ефективності та забезпечення прав людини?
11. Чи існують процесуальні вимоги щодо здійснення слідчих оглядів? Охарактеризуйте їх.
12. Дослідіть тактичні особливості здійснення слідчих оглядів
13. Чи існують відмінності між процесуальними та тактичними особливостями здійснення слідчих оглядів? В чому вони полягають?
14. Дослідіть Кримінальний процесуальний кодекс 1960 року та 2012 року. Чи існують принципові відмінності між загальними умовами щодо проведення слідчого огляду?
15. Дослідіть Постанову Верховного Суду України від 08.04.2020 р у справі №447/1765/16-к. Визначте та охарактеризуйте правові позиції, що були в ній закріплено?
16. Дослідіть Постанову Верховного Суду України від 19.03.2019 р у справі №380/157/14-к. Визначте та охарактеризуйте правові позиції, що були в ній закріплено?
17. Дослідіть Постанову Верховного Суду України від 26.02.2019 р у справі №266/4000/14-к. Визначте та охарактеризуйте правові позиції, що були в ній закріплено?

Рекомендована література:

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141 с.
2. Алексєйчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2007. 20 с.
3. Бацько І.М. Протоколи слідчих дій як джерела доказів у кримінальному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2006. 21 с.
4. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
5. Вакулік О.А., Азаров Ю.І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
6. Головіна Л.С. Оперативний огляд: монографія. Одеса: ОДУВС, 2009. 133 с.
7. Довідник термінів у практиці ЄСПЛ з питань кримінального судочинства / Л.І. Аркуша, О.О. Торбас, М.М. Стоянов, В.К. Волошина, В.А. Завтур, В.В. Сидорчук. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.
8. Іщенко В.М. Протоколи слідчих і судових дій та інші документи як джерела доказів у кримінальному судочинстві: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків: 2001. 20 с.
9. Калатур М. В. Доктринальні основи організації та функціонування слідчих підрозділів правоохоронних органів : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 344 с.
10. Копча В. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
11. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
12. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с.
13. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>.
14. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
15. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посіб. / В. В. Тіщенко, О. П. Ващук, Ю. О. Гресь, А. С. Колодіна. Одеса: Юридична література. 2019. 108 с.

16. Молдован В.В., Молдован А.В. Слідчі (розшукові) дії: навчально-практичний посібник. Київ: Алерта, 2019. 310 с.
17. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.
18. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 432 с.
19. Скільська Л.Д. Кримінально-процесуальні та тактико-криміналістичні особливості фіксації результатів огляду місця події: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2010. 20 с.
20. Слідчий огляд: сутність, види, тактика проведення огляду місця події і тактика використання техніко-криміналістичних засобів та спеціальних знань / В. О. Комаха [та ін.] ; заг. ред. В. О. Комаха. Дніпро : ІМА-прес, 2004. 396 с.
21. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник. Одеса: Видавництво «Юридика», 2022. 236 с.
22. Тіщенко В.В. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, В.Є. Загородній, Л.С. Белік Одеса : видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.
23. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.
24. Хань О.О. Теоретичні основи планування та програмування провадження слідчих (розшукових) дій : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 198 с.

ТЕМА 2. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ

Практичне заняття 2.

Права та обов'язки суб'єктів слідчого огляду.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Суб'єкти проведення слідчих оглядів, їх повноваження.
2. Учасники, які залучаються до проведення слідчого огляду для сприяння його проведенню (спеціалісти, експерти, поняті, свідки, перекладачі, тощо), їх права та обов'язки.
3. Учасники, які залучається до проведення слідчого огляду, для захисту своїх прав та інтересів (заявники, потерпілі, підозрювані, інші особи), їх права й обов'язки.

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Підготовка огляду місця події. Склад слідчо-оперативної групи.
2. Забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина при проведенні слідчого огляду.
3. Використання оперативної інформації для підготовки і проведення слідчого огляду, а також в процесі доказування.
4. Права слідчого під час проведення огляду місця події: аналіз законодавчого забезпечення.
5. Обов'язки слідчого в процесі огляду місця події: відповідальність та професійна етика.
6. Права та обов'язки захисника під час участі у слідчому огляді: баланс інтересів та юридичні аспекти.
7. Права та обов'язки підозрюваного під час огляду місця події: захист прав і обмеження дій.
8. Роль свідка в слідчому огляді: права, обов'язки та відповідальність.
9. Взаємовідносини між слідчими та іншими учасниками слідчого огляду: співпраця, конфлікти та міжпрофесійна взаємодія.
10. Права та обов'язки учасників слідчого огляду під час розслідування особливо важливих проваджень: особливості процесуального забезпечення.
11. Права та обов'язки експертів в процесі огляду місця події: відповідальність за професійні дії та етичні стандарти.
12. Права та обов'язки представників преси під час огляду місця події: свобода слова та обмеження під час проведення слідчих (розшукових) дій.
13. Контроль за дотриманням прав та обов'язків учасників слідчого огляду: роль суду та інших правозахисних органів.

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 2.

30 листопаду 2022 р. десь о 19:30 год. в м. Одеса на перехресті пр. Шевченка та вул. Довженка було вчинено ДТП автомобілем марки Шевроле, білого кольору, якій збив пішохода гр. Шматка О. та втік з місця пригоди. Очевидці викликали поліцію та швидку. Через хвилин 10-15 приїхала СОГ та швидка. Оскільки потерпілий був у тяжкому стані швидка забрала його до МКЛ №1. СОГ приступила до невідкладних процесуальних дій та оголосила план-перехват по м. Одеса. Автомобіль Шевроле білого кольору було затримано патрульною поліцією на виїзді з м. Одеси зі певними вм'ятинами на кузові спереду, за кермом якого перебував гр. Кравченко О. Автомобіль було доставлено на штраф-майданчик органів поліції.

Наступного дня слідчому, якому було доручено проведення досудового розслідування злочину, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК (порушення правил безпеки дорожнього руху, внаслідок якого потерпілій заподіяно тяжкі тілесні ушкодження), повідомили що потерпілій в результаті отриманих травм помер. Слідчий вважає необхідним провести необхідні слідчі дії з трупом потерпілого та автомобілем. Також слідчий витребував та отримав відеозаписи з камер відеоспостереження КП «Безпечне місто» де було зафіксовано втечу автомобіля Шевроле, білого кольору з місця події.

Завдання:

- 1. Які різновиди слідчого огляду були (слідчий вважає необхідним провести) проведені уповноваженими суб'єктами у цьому провадженні?*
- 2. Які були підстави для проведення кожного виду огляду?*
- 3. Кого слідчий (СОГ) залучив (повинен був залучити) для проведення кожного виду огляду?*
- 4. Як повинен був оформити слідчий проведені ним огляди?*

2. На основі фабули та фототаблиці 2 складіть протокол огляду речового доказу - автомобіля.

Самостійна робота

Тема 2. Права та обов'язки суб'єктів слідчого огляду.

Питання

1. Які права мають особи, що перебувають на місці події під час проведення слідчого огляду?
2. Які обов'язки та повноваження мають правоохоронці під час проведення слідчого огляду?
3. Яких правил виконання слідчого огляду повинні дотримуватися задля збереження доказів та інших матеріалів?
4. Які юридичні процедури повинні бути дотримані під час виконання слідчого огляду з метою забезпечення законності та обґрунтованості дій правоохоронців?
5. Які права мають особи, які перебувають під слідчим оглядом, щодо захисту своїх особистих інтересів та дотримання процесуальних правил?
6. Які обмеження і гарантії надаються правоохоронним органам під час проведення слідчого огляду для захисту прав людини та запобігання зловживанням?
7. Які процедури слід здійснювати для запобігання можливим порушенням прав та свобод осіб, які підлягають слідчому огляду?
8. Яких правил та норм етики повинні дотримуватися правоохоронцями під час взаємодії з іншими суб'єктами під час слідчого огляду?
9. Які процедури слід вжити в разі порушення прав або обов'язків суб'єктів слідчого огляду?
10. Які додаткові заходи можуть бути вжиті для забезпечення відповідності проведення слідчого огляду законодавчим та етичним стандартам?
11. В яких нормативно-правових актах закріплено повноваження учасників щодо проведення учасниками слідчого огляду?
12. Вкажіть чи закріплено у Кримінальному процесуальному кодексі України вимоги до суб'єктів щодо здійснення слідчого огляду?
13. Перерахуйте та опишіть вимоги до суб'єктів при здійсненні слідчого огляду
14. Дослідіть відмінність між процесуальним статусом судово-медичного експерта при здійсненні огляду місця події та при проведенні інших слідчих (розшукових) дій
15. Яких спеціалістів може бути залучено при здійсненні слідчого огляду?
16. Визначте особливості залучення перекладача до здійснення огляду місця події

17. Охарактеризуйте права та обов'язки свідків при здійсненні слідчого огляду
18. Які нетипові учасники слідчих оглядів можуть залучатися до їх проведення?
19. Дослідіть процесуальний статус підозрюваного при здійсненні слідчих оглядів.

Рекомендована література:

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
2. Алексейчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2007. 20 с.
3. Аркуша Л.І. Організація спільних дій військових формувань і підрозділів Національної поліції України при виявленні злочинів. Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи: зб тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 12-13 вересня 2019 р.)/ від. ред. Ю.В. Франчук. Одеса: Військова Академія. 2019. С.133-134.
4. Бахін В.П. Взаємодія слідчого з фахівцями під час огляду місця події (збір інформації про особу, що скоїла злочин): Науково-практичні рекомендації. Донецьк: ДЮІ, 2005. 72 с.
5. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
6. Вакулік О.А., Азаров Ю.І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
7. Головіна Л.С. Оперативний огляд: монографія. Одеса : ОДУВС, 2009. 133 с.
8. Дрозд В.Г., Пономаренко А.В., Абламський С.Є. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 352 с.
9. Калатур М. В. Доктринальні основи організації та функціонування слідчих підрозділів правоохоронних органів : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 344 с.
10. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін. поліції. Харків : Золоті сторінки, 2017. 215 с.
11. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.

12. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с.
13. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>
14. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
15. Лучко О.А. Щодо суб'єктів проведення огляду. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. № 4. Том 31 (70). С. 235-241.
16. Макаренко Є. І. Огляд місця події : навч. посібник. Дніпропетровськ: Дніпроп. юрид. ін-т МВС України, 2001. 156 с.
17. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посіб. / Тіщенко В. В., Ващук О. П., Гресь Ю. О., Колодіна А. С. Одеса : Юридична література. 2019. 108 с
18. Молдован В.В., Молдован А.В. Слідчі (розшукові) дії: навчально-практичний посібник. Київ: Алерта, 2019. 310 с.
19. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924с.
20. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.
21. Тіщенко В.В. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, В.Є. Загородній, Л.С. Белік Одеса : видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.
22. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики. Навч.-метод. Посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.
23. Хань О.О. Теоретичні основи планування та програмування провадження слідчих (розшукових) дій : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 198 с.

ТЕМА 3. ЕТАПИ, МЕТОДИ ТА СТАДІЇ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ. ТАКТИКА ОГЛЯДУ КОМП'ЮТЕРНИХ ДАНИХ. ТАКТИКА ОГЛЯДУ ДОКУМЕНТІВ.

Практичне заняття 3.

Етапи, методи та стадії слідчого огляду.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Процесуальний порядок проведення слідчого огляду за діючим КПК України.
2. Криміналістичні етапи проведення слідчого огляду.
3. Криміналістичні методи проведення слідчого огляду.
4. Використання науково-технічних засобів при проведенні слідчого огляду.
5. Специфіка фіксування результатів огляду місця події.

2. Підготувати реферати (довідки) або презентації на запропоновану тематику:

1. Етапи проведення слідчого огляду в кримінальному процесі: визначення, характеристика та послідовність
2. Методи здійснення слідчого огляду: традиційні підходи та сучасні технології
3. Стадії оцінки та аналізу отриманих доказів під час проведення слідчого огляду
4. Роль експертів у проведенні слідчого огляду: методологія, підходи та вплив на результати розслідування
5. Особливості методів та технік огляду місця події в різних типах злочинів: вбивство, крадіжка, шахрайство тощо
6. Сучасні технології та обладнання для здійснення ефективного слідчого огляду: від криміналістичних лабораторій до кібертехнологій
7. Стандартизація та уніфікація методів слідчого огляду: міжнародний досвід та національні законодавчі норми
8. Психологічні аспекти проведення слідчого огляду: вплив емоційного стану учасників на якість та результати дослідження
9. Етапи виявлення та документування слідів та доказів під час слідчого огляду: від збору до фіксації результатів

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 3.

Гр. Алієв був затриманий за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого ст. 289 КК (незаконне заволодіння транспортним засобом). На місці затримання

виїхала СОГ для фіксації слідів злочину та проведення невідкладних слідчих дій. Гр. Алієв також надав свідчення, що викрав мікроавтобус на вимогу свого знайомого, гр.Деркача, який утримує заручника в своєму заміському будинку. Деркач має намір перевезти їх в інше місце. Оскільки гр. Алієв заборгував Деркачеві велику суму грошей, він змушений був погодитись викрасти мікроавтобус і на ньому допомогти відвезти заручника у місце, яке йому вкаже Деркач. Де саме в будинку утримуються заручника, він не знає.

Слідчий вважає за необхідне невідкладно проникнути до будинку гр.Деркача для звільнення заручників та затримання гр. Деркача та його співучасників, а також проведення всіх необхідних процесуальних дій, пов'язаних із фіксацією злочинів.

Завдання:

1. *Які слідчі (розшукові) дії вже були проведені?*
2. *Які процесуальні дії слідчий вважає за необхідним провести?*
3. *Які підстави для проникнення до будинку Деркача?*
4. *Якими суб'єктами були (будуть) проведені процесуальні дії у цьому провадженні?*
5. *Які учасники будуть залучені для проведення кожного виду огляду?*
6. *Як повинен був оформити слідчий проведені ним огляди?*

2. На основі фабули та фототаблиці 3 складіть протокол огляду підвалу - місця тримання і катування заручника.

Рекомендована література:

1. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141 с.
2. Аленін Ю.П., Клепиковський В.Г. До питання розмежування огляду та обшуку у кримінальному процесі. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 9. URL: С. 364-366 http://www.lsej.org.ua/9_2021/93.pdf
3. Алексейчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2007. 20 с.
4. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
5. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Скільська Л.Д. Криміналістичне документування огляду місця події: методи, засоби, технології: монографія. Київ: УкрДГРІ, 2019. 112 с.
6. Вакулік О.А., Азаров Ю.І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
7. Головіна Л.С. Оперативний огляд: монографія. Одеса : ОДУВС, 2009. 133 с.
8. Гресь Ю.О. Формування технологічного підходу у криміналістичній тактиці: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2017. 255 с.
9. Калатур М. В. Доктринальні основи організації та функціонування слідчих підрозділів правоохоронних органів : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 344 с.
10. Ковтуненко Л. П. Ситуаційна зумовленість тактики слідчих дій : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2008. 238 с.
11. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін. поліції. Харків : Золоті сторінки, 2017. 215 с.
12. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
13. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с.
14. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>
15. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
16. Молдован В.В., Молдован А.В. Слідчі (розшукові) дії: навчально-

практичний посібник. Київ: Алерта, 2019. 310 с.

17. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924 с.

18. Осауленко О. А., Самодін А. В., Степанова Г. М. та ін. Слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні: навч. наочн. посіб. у схемах і таблицях. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 140 с.

19. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 432 с.

20. Скільська Л.Д. Кримінально-процесуальні та тактико-криміналістичні особливості фіксації результатів огляду місця події: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2010. 20 с.

21. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.

22. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики. Навч.-метод. Посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.

23. Хань О.О. Теоретичні основи планування та програмування провадження слідчих (розшукових) дій : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 198 с.

24. Цехан Д.М., Чумак С.П. Організаційно-тактичні особливості проведення огляду та обшуку під час розслідування. *Правові новели*. 2023. №19. С. 396-401.

Практичне заняття 4.

Тактика огляду комп'ютерних даних. Тактика огляду документів.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Тактичні особливості огляду комп'ютерних даних.
2. Тактичні особливості огляду документів.
3. Застосування криміналістичної техніки та спеціальної техніки при огляді комп'ютерних даних та документів.

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Технічні аспекти огляду комп'ютерних даних: методи та інструменти для здійснення ефективного аналізу.
2. Процес збору та аналізу цифрових доказів: підходи та методології в сучасній криміналістиці.

3. Особливості проведення огляду комп'ютерних систем у контексті кіберзлочинності: виклики та стратегії реагування.
4. Тактика огляду мобільних пристроїв: аналіз цифрових слідів на сучасних смартфонах та планшетах.
5. Правові аспекти огляду комп'ютерних даних: вимоги до процедур та захисту особистої інформації.
6. Методи виявлення та аналізу шкідливих програм та вірусів під час огляду комп'ютерних систем.
7. Використання цифрових експертів у проведенні огляду комп'ютерних даних: роль, функції та відповідальність.
8. Огляд документів у цифровому форматі: техніки та методи для аналізу електронних текстів, таблиць та презентацій.
9. Законні та етичні аспекти використання цифрових доказів у судових процесах: конфіденційність, право на приватність та захист особистих даних.
10. Методи захисту цифрових доказів від втрати, втручання або зміни: технологічні та організаційні аспекти.
11. Ознаки внесення змін у текст документів (підчистка, дописка, правки).
12. Особливості здійснення слідчого огляду паперових грошей та валюти

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 4.

Морозко Сергій був затриманий за підозрою у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 263-1 КК (незаконне виготовлення вибухових речовин та вибухових пристроїв). При затриманні в нього було вилучено телефон, якій не був захищений паролем. Слідчий оглянув телефон та знайшов в ньому фотографії вибухових речовин та вибухових пристроїв.

Про затримання слідчий повідомив брата затриманого, Морозка Андрія, якій з'явився до слідчого, що здійснював досудове розслідування, був допитаний як свідок і повідомив, що його брат Сергій розлучився з дружиною, залишив їй квартиру, за його пропозицією оселився в його будинку. Морозко Андрій в справах часто виїжджав за кордон, чим займався його брат Сергій, він не знає. Дізнавшись від слідчого, що Сергій виготовляв вибухові пристрої, можливо, в будинку Андрія, а свідчення з цього приводу він відмовляється надавати, Морозко Андрій дав згоду на проникнення в його будинок та проведення там необхідних дій.

В будинку також були знайдені знаряддя та засоби для виготовлення вибухових речовин та вибухових пристроїв, а також комп'ютерна техніка, при дослідженні якої, було встановлено відкриті сторінки у браузері з інформацією

про порядок виготовлення вибухових речовин та вибухових пристроїв. Крім того, в будинку були знайдені документи на ім'я Антонова Сергія, які слідчому здалися підробленими.

Завдання:

1. *Які слідчі (розшукові) дії вже були проведені?*
2. *Які різновиду слідчого огляду проведені слідчим?*
3. *Які підстави для проникнення до будинку Морозко Андрія?*
4. *Якими були учасники проведених процесуальних дій у цьому провадженні?*
5. *Який порядок проведення огляду комп'ютерних даних?*
6. *Чи є огляд мобільного телефону різновидом огляду комп'ютерних даних? Учасники будуть залучені для проведення кожного виду огляду?*
7. *Якій порядок проведення огляду підробленого документу?*
8. *Як повинен був оформити слідчий проведені ним огляди?*

2. На основі фабули та фототаблиці 8 складіть протокол огляду документу.

Самостійна робота

Тема 3. Етапи, методи та стадії слідчого огляду. Тактика огляду комп'ютерних даних. Тактика огляду документів.

Питання

1. Які етапи включає в себе процес слідчого огляду?
2. Які основні методи використовуються під час проведення слідчого огляду?
3. Які стадії складають процес слідчого огляду від початку до завершення?
4. Які документи та матеріали зазвичай складаються під час проведення слідчого огляду?
5. Які юридичні процедури та вимоги враховуються під час проведення слідчого огляду?
6. Як відрізнити техніки обшуку від інших методів, використовуваних під час слідчого огляду?
7. Які додаткові ресурси можуть бути задіяні для проведення ефективного слідчого огляду?
8. Як визначити й оцінити достовірність отриманих під час слідчого огляду доказів?
9. Які кроки слід вжити, якщо під час слідчого огляду виявлені нові обставини чи докази?
10. Які міжнародні стандарти та правила регулюють процес проведення слідчого огляду?
11. Які особливості проведення слідчого огляду можуть виникнути при розслідуванні кримінальних правопорушень, вчинених організованими злочинними угрупованнями (наприклад, терористичної спрямованості)?
12. Як враховувати потенційні ризики та забезпечити безпеку для учасників слідчого огляду, зокрема для слідчих, працівників оперативних підрозділів, свідків та експертів?
13. Які методи можуть бути використані для ідентифікації та викриття потенційних слідів, які можуть бути приховані чи невидимі на перший погляд?
14. Як враховувати психологічні аспекти під час слідчого огляду, такі як реакції свідків, емоційний стан підозрюваних та можливий вплив на збереження доказів?
15. Які можливі труднощі можуть виникнути під час проведення слідчого огляду при розслідуванні кримінальних правопорушень, що відбулися в умовах надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи або техногенні аварії?
16. Які інноваційні технології та методи можуть бути використані для

підвищення ефективності проведення слідчого огляду?

17. Які процедури та методи можуть бути використані для збереження цілісності та забезпечення безпеки отриманих доказів під час транспортування та зберігання?

18. Як здійснюється організація та керування ресурсами під час проведення масштабних або складних слідчих оглядів?

19. Які можливі альтернативні підходи або методи можуть бути використані для вирішення складних або нестандартних ситуацій під час проведення огляду місця події?

20. Як враховувати інтереси та права всіх учасників процесу розслідування під час проведення слідчого огляду для забезпечення справедливості та законності?

21. Як забезпечити безпеку та недоторканість комп'ютерної системи під час проведення огляду комп'ютерних даних?

22. Які інструменти та програми можуть бути використані для збору, аналізу та відновлення втрачених чи видалених даних під час огляду комп'ютерів?

23. Як здійснюється пошук та ідентифікація потенційно важливих доказів у великому обсязі комп'ютерних даних?

24. Як враховувати правові аспекти, зокрема приватність та конфіденційність, під час огляду комп'ютерних даних?

25. Як зберігати та документувати отримані комп'ютерні докази з метою подальшого використання у судовому процесі?

26. Як виявити та аналізувати віруси, шкідливі програми або інші зловмисні дії під час огляду комп'ютерних систем?

27. Як здійснити екстракцію та аналіз метаданих (наприклад, дати, часу, авторства) з комп'ютерних файлів під час огляду?

28. Як здійснювати перехоплення трафіку мережі та аналіз використання інтернет-ресурсів у злочинних діях під час огляду комп'ютерів?

29. Як забезпечити автентичність та цілісність комп'ютерних доказів під час їх збирання та аналізу?

30. Як враховувати технічні особливості комп'ютерних систем та програмного забезпечення при здійсненні огляду комп'ютерних даних?

31. Як забезпечити охорону та безпеку оригінальних документів під час їх огляду?

32. Як здійснити каталогізацію та класифікацію документів для подальшого аналізу та використання у розслідуванні?

33. Як збирати та фіксувати свідчення, які містяться в документах, під час огляду?

34. Як здійснити ефективний пошук та вибірку важливих документів

серед великої кількості матеріалів?

35. Як виявити та документувати будь-які зміни, підробки або підозрілі аспекти документів під час їх огляду?

36. Як забезпечити збереження та конфіденційність документів, що були вилучені, зокрема таємні документи або інші конфіденційні матеріали?

37. Як здійснювати аналіз та інтерпретацію складних чи технічних документів під час огляду?

38. Які методи та стратегії можуть бути використані для перекладу чи інтерпретації документів у випадках, коли вони написані на іншій мові?

39. Як забезпечити адекватне зберігання та збереження документів після їх огляду для подальшого використання у судовому процесі?

40. Як враховувати особливості та потенційні ризики, пов'язані з обробкою конфіденційних документів під час розслідування?

Рекомендована література:

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є.Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

2. Благута Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання : монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 256 с.

3. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.

4. Калюга К.В. Лукашевич В.Г. Мистецтво здобувати і використовувати початкову інформацію про особу злочинця: від моделювання зовнішнього вигляду та психологічних властивостей до висування і розробки криміналістичних версій щодо кола осіб, причетних до злочину: монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. 351 с.

5. Кіберзлочинність та електронні докази = Cybercrime and K 39 digital evidence : навч. посібник / [Б. М. Головкін, О. І. Денькович, В. В. Луцик, Д. М. Цехан] ; за ред. канд. юрид. наук, доц. Ольги Денькович, д-р права, проф. Габріеле Шмельцер. Електрон. вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 298 с. (Удосконалення магістер. програми з кримін. юстиції = Modernising Master's

6. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

7. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж.

Ізмаїл, 2006. 207 с.

8. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.

9. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>

10. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.

11. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117 с.

12. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

13. Пелешак О.Р. Тактика проведення слідчого огляду місця вчинення кібердиверсії. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 2. С. 150-157.

14. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних правопорушень. Актуальне законодавство та судова практика. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 368 с.

15. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.

16. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.

17. Самойленко О.А. Основи методики розслідування злочинів, вчинених у кіберпросторі : монографія / за заг. ред. А.Ф. Волобуєва. Одеса : ТЕС, 2020. 372 с.

18. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

19. Сокиран М.Ф. Проблеми використання цифрових технологій для фіксації процесуальної інформації. *Вісник Академії адвокатури України*. 2006. Вип. 5. С. 136-144.

20. Тактика попереднього дослідження криміналістичних об'єктів при проведенні слідчого огляду / В. О. Комаха [та ін.] ; заг. ред. В. О. Комаха. Чернівці : Золоті литаври, 2003. 268 с.

21. Тертишник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.

22. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.

23. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.

24. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.

25. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.

26. Чернець М. Тактичні операції фіксації інформації на досудовому слідстві з використанням цифрових фото- і відеокамер. *Право України*. 2004. №8. С. 68-70.

27. Черняхівський Б.В. особливості проведення слідчого огляду під час розслідування несанкціонованого втручання в роботу комп'ютерів, автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (115). С. 59-68.

ТЕМА 4. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ВБИВСТВ

Практичне заняття 5.

Тактика огляду місця події при розслідуванні вбивств.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Типові ситуації, які виникають при огляді місця події при розслідуванні вбивств.

2. Особливості тактики огляду місця події при розслідуванні вбивства на «замовлення».

3. Система тактичних прийомів, які застосовуються при огляді місця події при розслідуванні вбивств.

4. Процесуальні і тактичні особливості огляду трупа.

5. Тактика огляду знаряддя та засобів вчинення вбивств; предметів, речей, вилучених з місця події.

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Особливості здійснення огляду місця події на початковому етапі розслідування вбивства за наявності трупу.

2. Особливості різних видів слідчого огляду на початковому етапі розслідування раптового зникнення певної особи при відпрацюванні версії вбивства.

3. Особливості огляду місця події при розслідуванні вбивства на сексуальному підґрунті.

4. Особливості огляду місця події при розслідуванні вбивства, вчиненого з корисливих мотивів.

5. Особливості огляду місця події при розслідуванні дітовбивств.

6. Особливості огляду місця події при розслідуванні замаскованих вбивств (з приховуванням, розчленуванням трупа, інсценуванням певних подій і обставин тощо).

7. Тактика огляду місця вбивства: методи та прийоми для ефективного збору доказів

8. Особливості проведення огляду місця вбивства в різних умовах.

9. Роль та функції слідчого під час огляду місця кримінального правопорушення: від збору доказів до аналізу обставин його вчинення.

10. Тактика огляду місця вбивства з психологічної точки зору: вплив емоційного стану на результативність розслідування.

11. Правові аспекти огляду місця вбивства: дотримання процесуальних норм та захист прав учасників кримінального провадження.

12. Методи ідентифікації слідів та доказів на місці вбивства: використання форензичних технік та технологій.

13. Особливості проведення огляду місця вбивства в умовах масових трагедій: координація дій та співпраця з іншими правоохоронними органами та установами.

14. Аналіз обстановки на місці вбивства: визначення мотивів та знаряддя вчинення, вивчення слідів дій винних осіб.

15. Використання технологій та інструментів для реконструкції подій на місці вбивства: від відеоспостереження до комп'ютерних моделей.

16. Підготовка та планування огляду місця події вбивства: стратегія та тактика.

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 5

У квартирі № 211 по вул. Саксаганського, 11 у м. Києві, виявлено труп невідомого чоловіка. Квартира розташована на п'ятому поверсі дев'яти поверхового цегляного будинку. На момент початку огляду ригель нижнього замка входних дверей квартири у відчиненому стані. На лінолеумі на відстані 90 см від входних дверей та на відстані 45 см від східної стіни коридору виявлена пляма темно-бурого кольору, схожа на кров, овальної форми, максимальними розмірами 12х6 см, края плями не рівні. Від цієї плями вздовж коридору наявна велика кількість плям рідини аналогічного кольору невеликих розмірів. Прямо по коридору, навпроти входних дверей, розташовані міжкімнатні двері, що на момент огляду знаходяться у відчиненому стані.

Посеред кімнати на підлозі знаходиться труп невідомого чоловіка. Труп лежить на спині, головою повернутий в напрямку західної стіни кімнати. Права рука трупа лежить на грудях, ліва – впродовж тулуба. Ліва нога трупа лежить прямо, права нога зігнута у коліні.

Труп чоловіка віком на вигляд 35-40 років, одягнений в діловий костюм сірого кольору. Піджак розстебнутий. Передня частина піджака сильно просякнута рідиною темно-бурого кольору, схожою на кров. У ділянці пояса в передній частині брюки також просякнуті рідиною темно-бурого кольору, схожою на кров. Під піджаком виявлена сорочка білого кольору в тонку смугу синього кольору. Сорочка з правого боку біля коміра розірвана. На грудях та з боків тканина сорочки просякнута темно-бурою рідиною, схожою на кров. З лівого боку в ділянці серця у тканині сорочки виявлений розріз довжиною 3 см. На ногах взуті кросівки білого кольору 44 розміру, а також одягнуті шкарпетки білого кольору.

Довжина трупа - 176 см, статура середня, обличчя кругле. Волосся густе, чорне, звивисте, довжина волосся - коротке. Під лівим соском виявлена проникаюча рана грудей у вигляді розрізу довжиною 2,8 см. На передній частині трупа виявлені трупні плями блідо-фіолетового кольору, при натисканні на які шкіра біліє і набуває попереднього кольору через 2,5 хв. На спині трупа також добре виражені трупні плями. Труп лежить у калюжі рідини темно-бурого кольору, схожої на кров. Калюжа довжиною 95 см, шириною - 120 см.

У кімнаті, в якій виявлено труп, посередині кімнати розташований кухонний стіл. Посеред столу стоять порожні пляшки місткістю по 0,5 л з-під алкогольних напоїв. Із пляшок відчувається запах алкоголю. На столі також стоять порожні склянки, тарілки із залишками їжі. На пляшках та склянках виявлено сліди пальців рук.

Завдання:

- 1. Проаналізувати слідчу ситуацію, що склалася.*

2. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
3. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
4. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
5. *Які експертизи необхідно призначити?*
6. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

2. Кейс 6

У квартирі на вулиці Шевченка, 25 у місті Львові було знайдено труп невідомого чоловіка. Квартира розташована на третьому поверсі п'ятиповерхового будинку. Двері були зачинені, але не замкнені на ключ. Під час огляду в кімнаті були виявлені на підлозі темні плями, що схожі на кров, а також кілька порожніх пляшок алкоголю та склянок з залишками напоїв та їжі. Труп чоловіка лежав на килимі в середині кімнати з проникаючою раною в області грудей та трупними плямами на шкірі. На вікнах були залишки слідів від пальців рук. Труп візуально виглядає на вік приблизно 30-40 років і був одягнений у джинси та футболку. Відомостей про його особистість не виявлено.

Під час огляду квартири виявлено, що на столі лежить розгорнутий нотатник із записами, які можуть бути пов'язані з життям загиблого. Деякі з цих записів вказують на стресові ситуації в роботі та особистому житті. У нотатнику, крім стресових ситуацій, згадані імена деяких осіб, а також згадано про зустрічі та можливі конфлікти з колегами. Записи також містять згадки про фінансові проблеми та особисті непорозуміння.

Також в кімнаті були знайдені флакони з ліками, що може свідчити про можливість медичного стану або депресії. Флакони з ліками виявлені поруч з нотатником. Деякі з них мають етикетки від психотропних препаратів, що може свідчити про можливість психічних проблем у загиблого.

У додаток до тіла чоловіка виявлені сліди боротьби: меблі в кімнаті були перевернуті, а на одній зі стін були видимі сліди рук. Це може вказувати на можливий конфлікт або напад перед смертю чоловіка. Окрім перевернутих меблів та слідів рук на стіні, на тілі загиблого були помічені подряпини та синці, що свідчать про боротьбу перед смертю.

Також під час огляду квартири було виявлено, що вікно в кімнаті було трохи відчинене, що може свідчити про можливість втечі чи вторгнення ззовні. Двері квартири не були пошкоджені, але сліди зламу були помічені на ручці вікна. В квартирі було помічено відсутність цінних речей, таких як комп'ютер або телевізор, що може вказувати на можливість крадіжки або намагання зробити злам.

У кімнаті поруч із трупом було знайдено телефон, на якому було

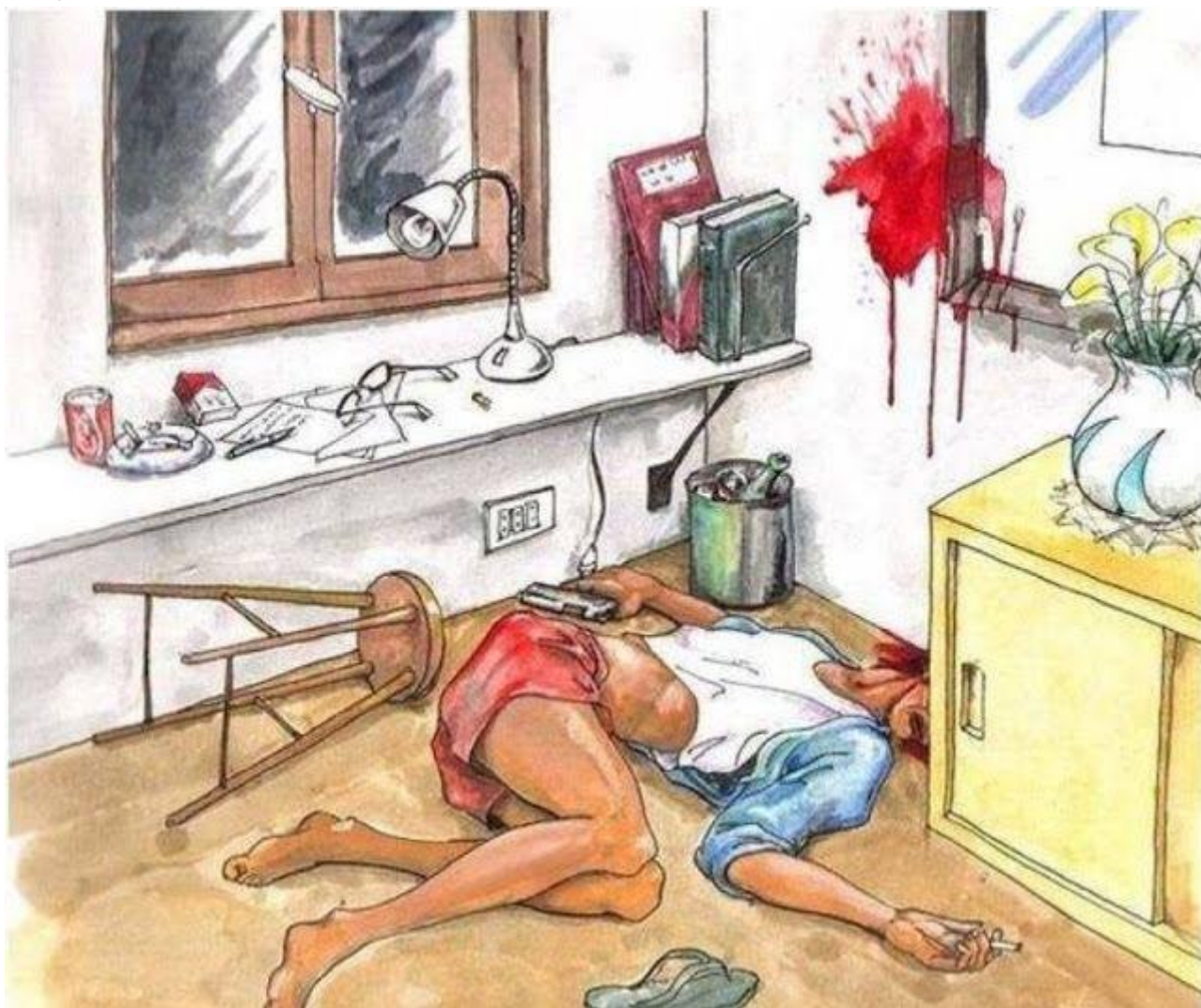
викликано 103, а також листівку від дитини зі словами «Дідусю, побачимось завтра!». Це може свідчити про можливе відвідування дитини або іншої близької особи незадовго до події.

Завдання:

1. *Проаналізувати слідчу ситуацію, що склалася.*
2. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
3. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
4. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
5. *Які експертизи необхідно призначити?*
6. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

3. Кейс 7

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду*

доцільно провести в наведеній ситуації?

3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?
4. Які експертизи необхідно призначити?
5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)

4. Кейс 8

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?
3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?
4. Які експертизи необхідно призначити?
5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)

5. Кейс 9

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?
3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?

4. *Які експертизи необхідно призначити?*

5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

6. Кейс 10

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

- 1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
- 2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
- 3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
- 4. Які експертизи необхідно призначити?*

5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)

7. Кейс 11

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?
3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?

4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

Самостійна робота

Тема 4. Тактика огляду місця події при розслідуванні вбивств.

Питання

1. Які критичні аспекти слід враховувати під час огляду місця вбивства?
2. Як визначити та зберегти сліди на місці події для подальшого аналізу?
3. Які методи фіксації слідів використовуються під час огляду місця вбивства?
4. Які шляхи збору інформації та свідчень можна використати під час огляду місця події?
5. Як враховувати можливі ризики забруднення або зміни слідів під час огляду місця вбивства? Які кроки слід вжити для мінімізації змін та забруднення місця події перед прибуттям слідчих?
6. Які методи та техніки фотографування використовуються для документування місця події?
7. Як забезпечити безпеку слідчого персоналу та інших учасників огляду місця вбивства?
8. Як визначити та врахувати важливість різних деталей на місці події під час розслідування вбивства?
9. Як встановити хронологію подій на основі огляду місця вбивства?
10. Які особливості огляду місця події в залежності від типу вбивства?
11. Як враховувати психологічний аспект під час огляду місця вбивства, зокрема можливий вплив на впізнання, емоційний стан свідків чи учасників?
12. Як збирати інформацію та докази, які можуть бути розповсюджені на широкій території, наприклад, у випадку, коли кримінальне правопорушення вчинено на відкритому просторі?
13. Як визначити місце події, яке може бути важливим для розслідування, але не є очевидним на перший погляд?
14. Як збирати та аналізувати інформацію від свідків, які можуть бути присутніми або мати відношення до місця події?
15. Як забезпечити збереження та цілісність доказів, які можуть бути дуже вразливими на місці події, наприклад, сліди ДНК чи сліди на зброї?
16. Які основні помилки або прогалини мають місце під час огляду місця вбивства та як їх уникнути?

17. Які можливі альтернативні теорії або сценарії подій можуть виникати під час огляду місця вбивства?

18. Як оцінити інформацію, зібрану під час огляду місця події, та які кроки слід вжити для подальшого розслідування вбивства?

Рекомендована література:

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є.Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

2. Бачинський В. Т., Кулик О. Ф., Савка І. Г., Ванчуляк О. Я. Первинний огляд трупа на місці виявлення: навч.-метод. посіб. Чернівці : БДМУ, 2010. 211 с.

3. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.

4. Гула Л., Черепушак В. Використання спеціальних знань під час огляду місця вчинення вбивства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки.* 2018. Вип. 5. № 2. С. 128-132.

5. Калюга К.В. Лукашевич В.Г. Мистецтво здобувати і використовувати початкову інформацію про особу злочинця: від моделювання зовнішнього вигляду та психологічних властивостей до висування і розробки криміналістичних версій щодо кола осіб, причетних до злочину: монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. 351 с.

6. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с

7. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж. Ізмаїл : [б.в.], 2006. 207 с.

8. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.

9. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>

10. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.

11. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з

дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117с.

12. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.

13. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних правопорушень. Актуальне законодавство та судова практика. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 368 с.

14. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.

15. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.

16. Серафимов О.М. Технологія огляду місця події під час розслідування вбивств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. № 28. С. 123-126.

17. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

18. Сотула О. С., Саїнчин О. С., передмова Стрельцова Є. Л. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств: монографія. Херсон-Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.

19. Тertiшник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.

20. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.

21. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.

22. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.

23. Чернов О.В. Тактичні особливості проведення огляду місця події та трупа під час розслідування умисних вбивств працівників правоохоронного

ТЕМА 5. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КВАРТИРНИХ КРАДІЖОК

Практичне заняття 6.

Тактика огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Процесуальні та тактичні особливості огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок
2. Типові слідчі помилки огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок та способи їх усунення
3. Тактичні правила огляду предметів, речей, вилучених з місця події

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Особливості проведення огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжках: методи та техніки для збору доказів.
2. Роль та функції слідчого під час огляду квартири: від виявлення слідів до розкриття обставин злочину.
3. Техніка огляду місця події при квартирних крадіжках: стратегії та прийоми для ефективного розслідування.
4. Використання технологій та обладнання для збору доказів при квартирних крадіжках: від відеоспостереження до цифрових слідів.
5. Правові аспекти проведення огляду місця події при квартирних крадіжках: дотримання процесуальних норм та прав учасників розслідування.
6. Оцінка ризиків та можливостей на місці квартирної крадіжки: виявлення слабких місць та шляхи уникнення злочину.
7. Вивчення профілю злочинця на місці квартирної крадіжки: аналіз слідів та дій для встановлення характеристик злочинця.
8. Підготовка та планування огляду місця події перед прибуттям слідчого: стратегії та тактика для ефективного проведення розслідування.
9. Координація дій між слідчими та іншими правоохоронними органами під час огляду квартири: співпраця та обмін інформацією.
10. Використання психологічних методів та прийомів для виявлення слідів та доказів на місці квартирної крадіжки: вплив емоційного стану на розслідування.
11. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні

кишенькових крадіжок.

12. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні крадіжок предметів мистецтва.

13. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні крадіжок на залізничному транспорті.

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 12

Подружжя Костенки, повернувшись зі своєї дачі, побачили безлад у своїй комунальній квартири та зрозуміли, що їх обікрали. Костенки викликали поліцію. Слідчий та оперативні працівники поліції, які з'явилися за викликом встановили таке. Костенки займали у квартирі дві кімнати. Л. Хома теж була власницею двох інших кімнат у цій квартирі, одну зі своїх кімнат вона здавала в оренду гр. Пархолюку. Вхідні двері, які мали два замки, на момент приїзду Костенків були замкнені на один замок. Кімната Л. Хоми, яку вона завжди закривала, була відкрита, в кімнаті Л. Хома нікого не було, проте безладу там не було. Всі речі в квартирі Костенків були розкидані, шафи розкриті, з них на підлогу було викинуто всі речі. Невдовзі в квартиру прийшов і квартирант Л. Хоми. Слідчий має намір провести огляд місця події (відповідно до ч. 3 ст. 214 КПК).

Завдання:

1. Яким чином повинен діяти слідчий, щоб дотримуватись вимог ст. 233 КПК щодо проникнення до житла чи іншого володіння особи?

2. Кого слідчий повинен залучити для проведення огляду місця події?

3. Яка роль та які права й обов'язки кожного з учасників даного огляду?

4. Як повинен бути оформлений проведений слідчим огляд?

2. На основі фабули та фототаблиці 5 складіть протокол огляду місця події.

3. Кейс 13

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу

ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?
3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?
4. Які експертизи необхідно призначити?
5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки

до них)

4. Кейс 14

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

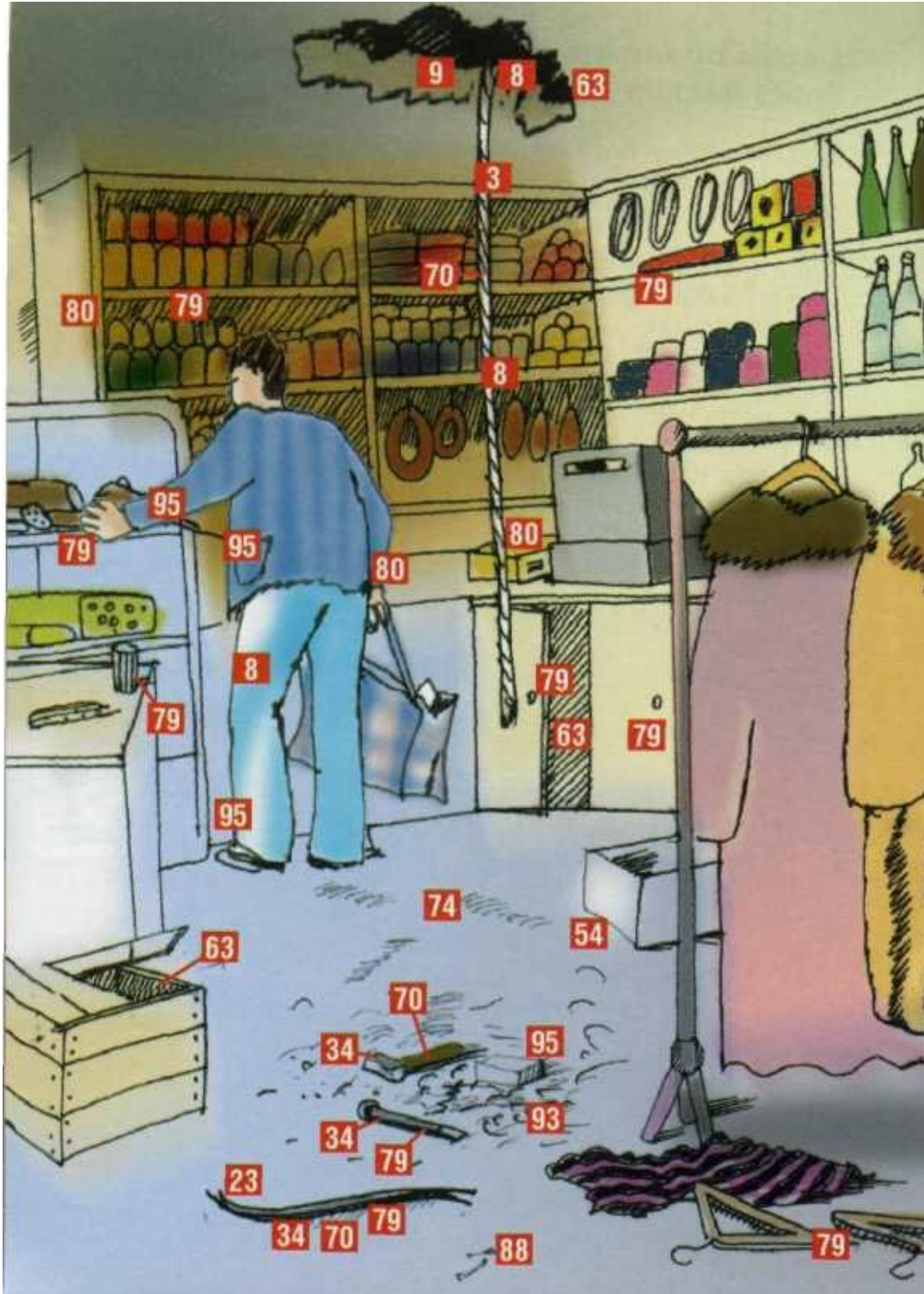
Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?

3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?
4. Які експертизи необхідно призначити?
5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)

6. Кейс 16

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?

2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

Самостійна робота

Тема 5. Тактика огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок.

Питання

1. Які основні кроки слід вжити при прибутті на місце вчинення квартирної крадіжки для забезпечення безпеки та збереження доказів?
2. Що відрізняє огляд місця події в квартирі від огляду в інших місцях?
3. Як визначити можливі шляхи проникнення та використовувати їх для збирання доказів під час огляду квартири?
4. Які можливі сліди або докази слід збирати в першу чергу при розслідуванні квартирних крадіжок?
5. Як забезпечити збереження доказів та мінімізувати ризик знищення слідів під час проведення огляду квартири?
6. Які методи використовуються для встановлення підозрюваних під час огляду квартири?
7. Які особливості збору свідчень від сусідів або інших осіб, які можуть бути пов'язані з квартирною крадіжкою?
8. Які можливі методи аналізу слідів або доказів можуть допомогти встановити технологію вчинення квартирної крадіжки?
9. Як враховувати психологічні аспекти під час взаємодії з потерпілими від квартирних крадіжок під час огляду місця події?
10. Які можливі додаткові заходи безпеки та захисту доказів можна вжити під час проведення огляду місця вчинення квартирної крадіжки?
11. Як визначити можливі шляхи проникнення до квартири та як використовувати цю інформацію для встановлення потенційних підозрюваних у вчиненні квартирної крадіжки?
12. Як здійснюється оцінка потенційного збитку та визначення вартості викрадених предметів під час огляду місця вчинення квартирної крадіжки?
13. Як здійснити детальний огляд місця проникнення до квартири задля виявлення слідів або доказів причетності до квартирної крадіжки?
14. Які методи аналізу залишених слідів можна використовувати для встановлення способу вчинення квартирної крадіжки та викриття підозрюваних?

15. Як забезпечити збереження слідів та доказів під час проведення огляду, особливо у випадку, коли власник квартири не має можливості негайно звернутися до правоохоронних органів?

16. Як здійснити дослідження дверних замків або систем безпеки для виявлення можливих слідів або доказів?

17. Які можливі альтернативні напрями розслідування квартирних крадіжок можуть бути використані у випадку відсутності очевидних слідів або підозрюваних?

18. Які особливості враховуються при взаємодії зі свідками під час огляду місця вчинення квартирної крадіжки з метою отримання корисної для розслідування інформації?

19. Як забезпечити ефективне документування всіх знайдених слідів та доказів під час огляду квартири при розслідуванні квартирної крадіжки?

20. Які додаткові ресурси та експертизи може бути призначено задля успішного розслідування квартирних крадіжок?

Рекомендована література:

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є.Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

2. Бондар В. С., Головкін С. В., Єршов О. А. та ін. Методика розслідування квартирних крадіжок : навч.-метод. посіб. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 400 с

3. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.

4. Зарубей В. В. Типові сліди крадіжок: їх характерні ознаки. *Право України*. 2000. № 11. С. 50-52.

5. Калюга К.В. Лукашевич В.Г. Мистецтво здобувати і використовувати початкову інформацію про особу злочинця: від моделювання зовнішнього вигляду та психологічних властивостей до висування і розробки криміналістичних версій щодо кола осіб, причетних до злочину: монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. 351 с.

6. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с

7. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж. Ізмаїл : [б.в.], 2006. 207 с.

8. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
9. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>
10. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
11. Лавренюк В. В. Особливості розслідування крадіжок з проникненням у житло, вчинених організованими групами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2015. 24 с.
12. Макаренко Є. І. Крадіжки з квартир: мистецтво розслідування: монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2009. 150 с.
13. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117 с.
14. Назаренко С. П. Шляхи вдосконалення взаємодії підрозділів ОВС під час розслідування квартирних крадіжок. Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. 2006. № 2. С. 246-253.
15. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.
16. Патик А. А. Взаємодія слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні майнових злочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2011. 18 с.
17. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних правопорушень. Актуальне законодавство та судова практика. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 368 с.
18. Пиріг І. В. Методика розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів: монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 152 с.
19. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.
20. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.

21. Самсонова В. В. Огляд місця події при розслідуванні крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2 (76). С. 354-360.
22. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
23. Слободянюк Б.К. Розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна : монографія Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 172 с.
24. Тertiшник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.
25. Тіщенко В. В. Корисливо-насильницькі злочини: криміналістичний аналіз : монограф. Одеса: Юрид. літ-ра, 2002. 360 с.
26. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.
27. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики. Навч.-метод. Посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.
28. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.
29. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.
30. Швидкий О. Г. Квартирні крадіжки: оптимальні системи слідчих дій. *Право і безпека*. 2003. № 1. С. 147-150.
31. Швидкий О. Г. Планування та організація початкових слідчих дій при розслідуванні квартирних крадіжок: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2000. 19 с.

ТЕМА 6. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ АВІАКАТАСТРОФ

Практичне заняття 7.

Тактика огляду місця події при розслідуванні авіакатастроф.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Організація підготовки та проведення огляду місця події при розслідуванні авіакатастроф
2. Тактичні особливості огляду місця авіаподії і трупів (залишків трупів) при авіаційній катастрофі
3. Вилучення речових доказів при огляді місця авіаційної події

2. Підготувати реферати (доповіді) або презентації на запропоновану тематику:

1. Особливості організації та проведення огляду місця авіакатастрофи: методи та тактичні прийоми збору доказів.
2. Роль та функції слідчого під час огляду місця авіакатастрофи: від виявлення слідів до реконструкції подій.
3. Техніка огляду місця події при авіакатастрофах: стратегії та прийоми для ефективного розслідування.
4. Використання спеціального обладнання та технологій для збору доказів при авіакатастрофах: від дронів до термальних камер.
5. Правові основа проведення огляду місця події при авіакатастрофах: дотримання міжнародних стандартів та національних законодавчих норм.
6. Оцінка ризиків та можливостей на місці авіакатастрофи: виявлення причин та обставин події для попередження майбутніх інцидентів.
7. Вивчення польотних даних та чорних скриньок для реконструкції подій: аналіз інформації для встановлення причин авіакатастрофи.
8. Підготовка та планування огляду місця події перед прибуттям слідчого: стратегії та тактика для ефективного проведення розслідування.
9. Координація дій між слідчими, авіаційними установами та іншими правоохоронними органами під час огляду місця авіакатастрофи.
10. Використання результатів огляду місця події для підготовки рекомендацій та заходів безпеки для запобігання подібним інцидентам у майбутньому.
11. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи на водному об'єкті.
12. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи у гірській місцевості.
13. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи у лісистій місцевості.
14. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи в умовах густо заселеного населеного пункту.

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 17

У віддаленій гірській місцевості сталася авіакатастрофа, в результаті якої літак зазнав аварії та загорівся. Спеціалізовані команди рятувальників та слідчих негайно вирушають на місце події. Завдання для слідчого: визначити причини катастрофи, зібрати докази та сліди, які можуть допомогти в розслідуванні, та встановити обставини події.

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

2. Кейс 18

У морській зоні був виявлений уламок літака, який зник безвісти кілька тижнів тому. Слідчій команді доручено провести огляд місця події та знайти докази, які допоможуть встановити причини зникнення літака та виявити обставини події.

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

3. Кейс 19

У міському районі стався зіткнення двох повітряних суден – літака та вертольота. На місце події вирушає команда слідчих для проведення огляду та розслідування. Завдання для слідчого: встановити причини зіткнення, виявити порушення правил повітряного руху, зібрати докази та провести експертизу.

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу

ситуацію, що склалася:

Завдання:

- 1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
- 2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
- 3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
- 4. Які експертизи необхідно призначити?*
- 5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

4. Кейс 20

Під час рейсу літака зникла зв'язок з диспетчерським центром, а літак зник з радарів. Після кількох годин пошуку літак був знайдений розбитим на урбанізованій місцевості. Команда слідчих вирушає на місце події для розслідування причин катастрофи та встановлення обставин.

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

Самостійна робота

Тема 6. Тактика огляду місця події при розслідуванні авіакатастроф.

Питання

1. *Які основні кроки слід вжити при прибутті на місце авіакатастрофи*

задля забезпечення безпеки та збереження доказів?

2. Як визначити та організувати зони безпеки та контролю навколо місця авіакатастрофи для запобігання можливих ризиків для рятувального персоналу та експертів?

3. Які особливості огляду місця авіакатастрофи порівняно з іншими типами місць подій, що можуть вплинути на процес розслідування?

4. Як враховувати погодні умови під час проведення огляду місця авіакатастрофи?

5. Як забезпечити збереження та ідентифікацію загиблих, а також виявлення їх особистих речей та документів?

6. Які методи та техніки використовуються для огляду великих об'ємів розсипаного матеріалу та частин літака?

7. Як здійснюється координація та співпраця між різними структурними підрозділами, такими як слідчі, експерти та рятувальники, під час проведення огляду місця авіакатастрофи?

8. Як забезпечити збереження та вивчення слідів пілотажу та інших важливих частин літака для подальшого аналізу?

9. Як здійснюється збір та документування всіх знайдених доказів та матеріалів на місці авіакатастрофи?

10. Які можливі особливості аналізу даних з чорних ящиків та інших електронних систем при розслідуванні авіакатастрофи?

11. Як враховувати можливі ризики та небезпеки, пов'язані з пожежами, викидами пального та іншими небезпечними речовинами, під час огляду місця авіакатастрофи?

12. Як визначити можливі шляхи руху літака під час катастрофи та виявити можливі точки входу або виходу з апарату?

13. Які особливості огляду місця події можуть виникнути у випадку авіакатастрофи в складних ландшафтних умовах, наприклад, на гірському плато або в густому лісі?

14. Як взаємодіяти з місцевими владами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення координації та підтримки під час проведення огляду місця авіакатастрофи?

15. Як забезпечити ефективне використання дронів та інших технічних засобів для огляду великих та важкодоступних областей місця події?

16. Які спеціалізовані експерти та консультанти можуть бути залучені для допомоги під час проведення огляду місця авіакатастрофи?

17. Визначте особливості огляду місця події при наявності руйнувань, обвалів та інших перешкод, які можуть ускладнити доступ до деяких областей?

18. Як використовувати аналіз розломів та руйнувань для встановлення причин та обставин авіакатастрофи під час огляду місця події?

19. Як забезпечити належну експертну документацію та звітність під час проведення огляду місця авіакатастрофи для подальшого використання в судовому процесі?

20. Як забезпечити збереження доказів та матеріалів, які можуть бути корисними для підтвердження причин та запобігання авіакатастрофи в майбутньому?

Рекомендована література:

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є. Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

2. Аналіз стану безпеки польотів за результатами розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами України та суднами іноземної реєстрації, що сталися у 2021 році. Київ: Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами, 2022. 58 с. URL: <https://nbaai.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/2021.pdf>

3. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.

4. Калюга К.В. Лукашевич В.Г. Мистецтво здобувати і використовувати початкову інформацію про особу злочинця: від моделювання зовнішнього вигляду та психологічних властивостей до висування і розробки криміналістичних версій щодо кола осіб, причетних до злочину: монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. 351 с.

5. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с

6. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж. Ізмаїл : [б.в.], 2006. 207 с.

7. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.

8. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>

9. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.

10. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117с.
11. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.
12. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних правопорушень. Актуальне законодавство та судова практика. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 368 с.
13. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.
14. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.
15. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
16. Тертишник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.
17. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.
18. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.
19. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.

ТЕМА 7. ТАКТИКА ОГЛЯДУ МІСЦЯ ПОДІЇ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Практичне заняття 8.

Тактика огляду місця події при розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах ведення бойових дій.

1. Підготувати відповіді на теоретичні питання:

1. Організація підготовки та проведення огляду місця події при розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах ведення бойових дій.
2. Тактичні особливості огляду місця події в умовах ведення бойових дій.
3. Застосування криміналістичної та спеціальної техніки при огляді місця події в умовах ведення бойових дій.

2. Підготувати реферати (довіді) або презентації на запропоновану тематику:

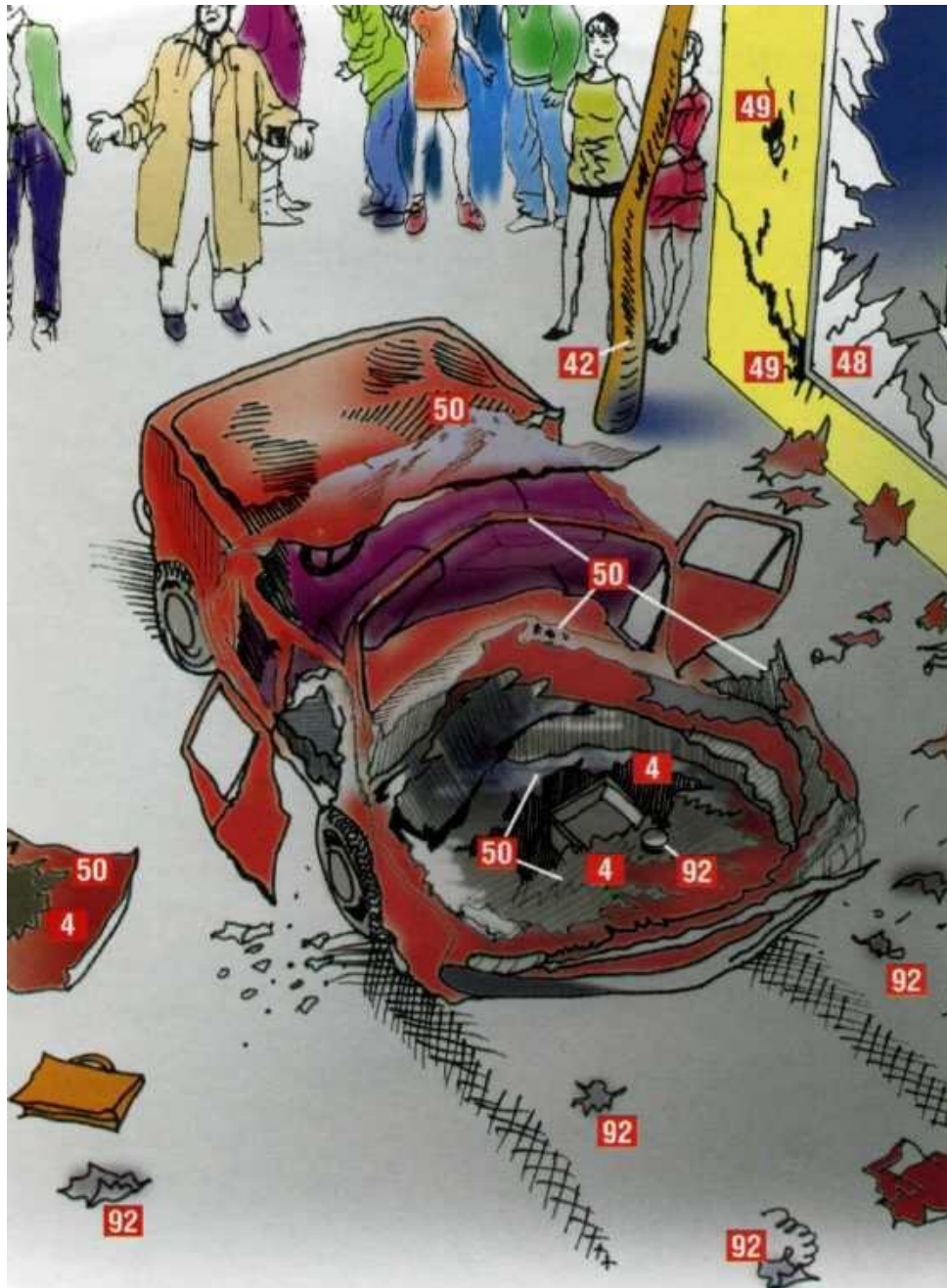
1. Особливості організації огляду місця події в умовах ведення бойових дій: виклики та стратегії.
2. Роль та функції слідчого під час огляду місця події в зоні бойових дій: аналіз дій та рекомендації для максимальної ефективності.
3. Техніка огляду місця події під час ведення бойових дій: збір доказів та забезпечення безпеки для слідчого та учасників кримінального провадження.
4. Використання спеціального обладнання та технологій для проведення огляду місця події в зоні конфлікту: від дронів до тепловізорів.
5. Правові аспекти проведення огляду місця події в умовах військових дій: дотримання міжнародних норм та конвенцій.
6. Оцінка ризиків та можливостей на місці події в зоні бойових дій: виявлення причин та обставин кримінального правопорушення.
7. Вивчення слідів та доказів на місці події в умовах ведення бойових дій: методи аналізу та реконструкції подій.
8. Підготовка та планування огляду місця події перед прибуттям слідчого в зону конфлікту: стратегії та тактика для ефективного проведення розслідування.
9. Координація дій між слідчими, військовими та іншими правоохоронними органами під час огляду місця події в умовах ведення бойових дій.
10. Використання результатів огляду місця події для встановлення відповідальності за кримінальні правопорушення в умовах ведення бойових дій та притягнення до відповідальності винних осіб.

11. Тактичні особливості здійснення слідчого огляду на звільнених окупованих територіях
12. Специфіка здійснення огляду вибухонебезпечних пристроїв та речовин
13. Особливості здійснення огляду місця події після ракетного обстрілу

3. Виконати практичне завдання:

1. Кейс 21

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

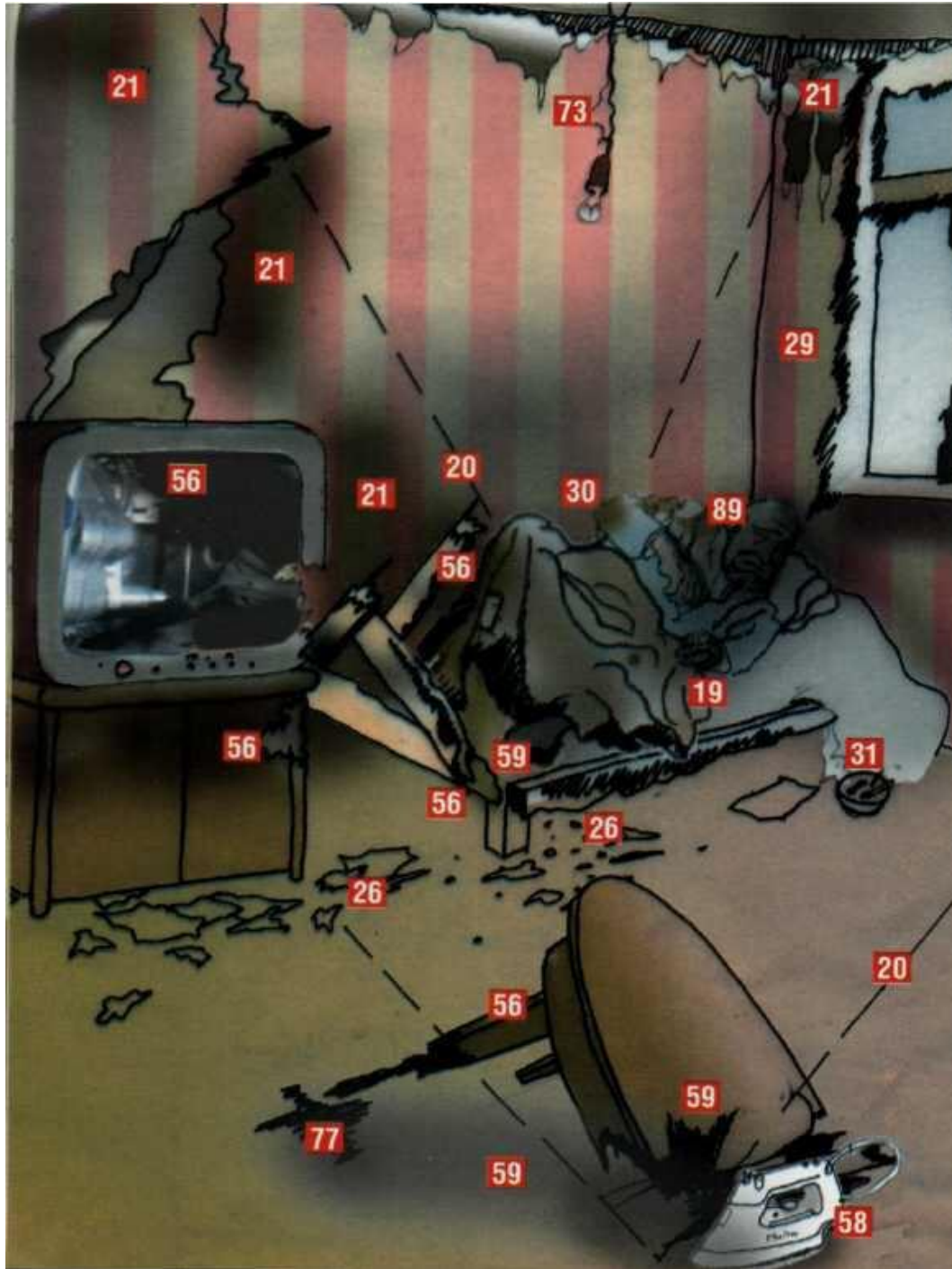
Завдання:

1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?
2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?

3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

2. Кейс 22

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*

3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

3. Кейс 23

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

4. Кейс 24

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

1. *Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
2. *Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
3. *Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
4. *Які експертизи необхідно призначити?*
5. *Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

5. Кейс 25

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

- 1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
- 2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
- 3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
- 4. Які експертизи необхідно призначити?*
- 5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

6. Кейс 26

Уважно перегляньте та дослідіть зображення. Проаналізуйте слідчу ситуацію, що склалася:

Завдання:

- 1. Які слідчі версії доцільно висунути у цій слідчій ситуації?*
- 2. Які невідкладні слідчі (розшукові) дії та види слідчого огляду доцільно провести в наведеній ситуації?*
- 3. Які об'єкти необхідно вилучити в ході огляду місця події?*
- 4. Які експертизи необхідно призначити?*
- 5. Скласти необхідні процесуальні документи (протоколи та додатки до них)*

Самостійна робота

Тема 7.Тактика огляду місця події при розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах ведення бойових дій.

Питання

1. Які основні заходи безпеки слід вжити при прибутті на місце події під час ведення бойових дій?
2. Як враховувати можливі ризики та загрози для життя та здоров'я слідчих та експертів під час огляду місця події в умовах бойових дій?
3. Які особливості огляду місця події в умовах активних бойових дій порівняно з мирним часом?
4. Як здійснюється оцінка та збереження доказів та слідів правопорушення під час ведення бойових дій?
5. Як забезпечити безпеку та збереження доказової бази в умовах постійної небезпеки та можливості знищення доказів від ворожих дій?
6. Як виявляти та документувати місця масових поранень або смертей в умовах бойових дій?
7. Як здійснюється координація та співпраця з військовими частинами та іншими зацікавленими сторонами під час огляду місця події?
8. Як враховувати особливості та потенційні перешкоди для здійснення слідчих дій та збору інформації під час бойових дій?
9. Як забезпечити безпеку та захист свідків, які можуть бути присутніми на місці події в умовах бойових дій?
10. Які можливі альтернативні методи збору доказів можуть бути використані в умовах ведення бойових дій, наприклад, використання дронів або супутникових знімків?
11. Як забезпечити збереження доказів та слідів, які можуть бути зруйновані внаслідок обстрілу чи вибуху під час бойових дій?
12. Як здійснювати збір та документування доказів у зоні активних бойових дій з мінімальним ризиком для слідчих, працівників оперативних підрозділів та експертів?
13. Як забезпечити захист слідчих та інших учасників розслідування від можливих нападів або вторгнень під час огляду місця події?
14. Як визначити можливість використання терористичних або воєнних технік та тактик при вчиненні кримінальних правопорушень у зоні бойових дій?
15. Як ідентифікувати осіб, які можуть бути пов'язані з правопорушеннями, в умовах військових конфліктів та обмежених можливостей збору інформації?
16. Як здійснювати взаємодію з місцевими мешканцями, які мешкають у зоні конфлікту, для збору інформації та встановлення обставин

правопорушень?

17. Як здійснювати огляд та збір доказів у районах, які перебувають під контролем різних озброєних груп?

18. Які можливі перешкоди можуть виникнути під час транспортування та зберігання зібраних доказів у зоні ведення бойових дій?

19. Як забезпечити безпеку та захист інформації, яка збирається та обробляється під час розслідування кримінальних правопорушень у зоні конфлікту?

20. Як забезпечити дотримання міжнародних стандартів прав людини та міжнародного гуманітарного права під час огляду місця події та розслідування кримінальних правопорушень у воєнний час?

Рекомендована література:

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є.Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.

2. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.

3. Дуфенюк О.М. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. *Юридичний електронний журнал*. 2022. № 4. С. 369-374. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/88>

4. Загородній І.В. Проблемні питання проведення огляду місця події в умовах збройного конфлікту. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень* : матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 2. С. 439-440.

5. Карпенко М.І. Військові злочини: характеристика, методика розслідування та запобігання: посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. В.К. Матвійчука. Київ: ВД Дакор, 2013. 472 с.

6. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с

7. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж. Ізмаїл : [б.в.], 2006. 207 с.

8. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.

9. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша

- [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>
10. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
 11. Матюшкова Т. П. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Актуальні питання протидії злочинності в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Донец. держ. ун-т внутр. справ. Кривий Ріг, 2022. С. 235.
 12. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117с.
 13. Настільна книга слідчого (дізнавача, детектива): теорія та практика, особливості провадження під час воєнного стану. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 788 с.
 14. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.
 15. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Огляд місця події. Процесуальні дії при розслідуванні окремих кримінальних правопорушень. Актуальне законодавство та судова практика. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 368 с.
 16. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.
 17. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.
 18. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / І. В. Гловюк, О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2023. 400 с.
 19. Саїнчин О.С., Сиводєд І.С. Умисні вбивства військовослужбовців, які вчинені в умовах проведення бойових дій (кримінально-правовий, кримінальний процесуальний та криміналістичні аспекти) : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 470 с.

20. Серафимов О. М. «Території бойових дій» та їх значення для криміналістичної науки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 812–814. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/197>
21. Серафимов О.М. Тактичні особливості проведення огляду при розслідуванні злочинної діяльності організованих злочинних угруповань, що діють в умовах ведення бойових дій. *Актуальні питання розвитку юридичної науки в період воєнного стану: міжнародна науково-практична конференція* (Науково-дослідний інститут публічного права, 17 травня 2024 р.). Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 273–275. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-81>
22. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.
23. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
24. Тертишник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.
25. Тетерятник Г. К. Проведення огляду місця події в умовах надзвичайних правових режимів. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 233–238. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.36>.
26. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.
27. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики. Навч.-метод. Посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.
28. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.
29. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.
30. Шарнін А. В. Проблеми документування та розслідування злочинів, вчинених на територіях проведення активних бойових дій. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.)* / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. С. 55–58.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття та значення слідчого огляду у кримінальному процесі
2. Історичний аналіз розвитку слідчого огляду
3. Види та класифікація слідчого огляду
4. Правові підстави застосування слідчого огляду
5. Особливості проведення слідчого огляду в кримінальному процесі
6. Методи та тактичні прийоми при проведенні слідчого огляду
7. Права та обов'язки учасників слідчого огляду
8. Інноваційні технології у проведенні слідчого огляду
9. Психологічні аспекти проведення слідчого огляду
10. Контроль за додержанням процесуальних норм під час проведення слідчого огляду
11. Тактика слідчого освідування живої особи.
12. Правові позиції Верховного Суду України щодо наявних проблем при проведенні окремих видів слідчого огляду
13. Підготовка огляду місця події. Склад слідчо-оперативної групи.
14. Забезпечення дотримання прав і свобод людини і громадянина при проведенні слідчого огляду.
15. Використання оперативної інформації для підготовки і проведення слідчого огляду, а також в процесі доказування.
16. Права слідчого під час проведення огляду місця події
17. Обов'язки слідчого в процесі огляду місця події
18. Права та обов'язки захисника під час участі у слідчому огляді
19. Права та обов'язки підозрюваного під час огляду місця події
20. Роль свідка у слідчому огляді: права, обов'язки та відповідальність
21. Права та обов'язки учасників слідчого огляду під час розслідування окремих кримінальних правопорушень
22. Права та обов'язки експертів в процесі огляду місця події
23. Права та обов'язки представників засобів масової інформації під час огляду місця події
24. Контроль за додержанням прав та обов'язків учасників слідчого огляду
25. Процесуальний порядок проведення слідчого огляду за діючим КПК України.
26. Криміналістичні етапи проведення слідчого огляду.
27. Криміналістичні методи проведення слідчого огляду.
28. Використання науково-технічних засобів при проведенні слідчого огляду.
29. Специфіка фіксації результатів огляду місця події.
30. Технічні аспекти огляду комп'ютерних даних
31. Процес збору та аналізу цифрових доказів

32. Особливості проведення огляду комп'ютерних систем у контексті кіберзлочинності
33. Тактика огляду мобільних пристроїв
34. Правові аспекти огляду комп'ютерних даних
35. Методи виявлення та аналізу шкідливих програм та вірусів під час огляду комп'ютерних систем.
36. Використання цифрових експертів у проведенні огляду комп'ютерних даних
37. Огляд документів у цифровому форматі
38. Законні та етичні аспекти використання цифрових доказів у судових процесах
39. Методи захисту цифрових доказів від втрати, втручання або зміни
40. Ознаки внесення змін у текст документів (підчистка, дописка, правки).
41. Особливості здійснення слідчого огляду паперових грошей
42. Типові ситуації, які виникають при огляді місця події при розслідуванні вбивств.
43. Особливості тактики огляду місця події при розслідуванні вбивства на «замовлення»
44. Система тактичних прийомів, які застосовуються при огляді місця події при розслідуванні вбивств
45. Процесуальні і тактичні особливості огляду трупа
46. Тактика огляду знаряддя та засобів вчинення вбивств; предметів, речей, вилучених з місця події
47. Особливості здійснення огляду місця події на початковому етапі розслідування вбивства за наявності трупу.
48. Особливості різних видів слідчого огляду на початковому етапі розслідування раптового зникнення певної особи при відпрацюванні версії вбивства.
49. Особливості огляду місця події при розслідуванні вбивства на сексуальному підґрунті.
50. Особливості огляду місця події при розслідуванні вбивства, вчиненого з корисливих мотивів.
51. Особливості огляду місця події при розслідуванні дітовбивств.
52. Особливості огляду місця події при розслідуванні замаскованих вбивств (з приховуванням, розчленуванням трупа, інсценуванням певних подій і обставин тощо).
53. Особливості проведення огляду місця вбивства в умовах масових трагедій
54. Процесуальні та тактичні особливості огляду місця події при розслідуванні квартирних крадіжок
55. Типові слідчі помилки огляду місця події при розслідуванні квартирних

крадіжок та способи їх усунення

56. Тактичні правила огляду предметів, речей, вилучених з місця події

57. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні кишенькових крадіжок.

58. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні крадіжок предметів мистецтва.

59. Особливості здійснення огляду місця події при розслідуванні крадіжок на залізничному транспорті.

60. Організація підготовки та проведення огляду місця події при розслідуванні авіакатастроф

61. Тактичні особливості огляду місця авіаподії і трупів (залишків трупів) при авіаційній катастрофі

62. Вилучення речових доказів при огляді місця авіаційної події

63. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи на водному об'єкті

64. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи у гірській місцевості

65. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи у лісистій місцевості

66. Особливості здійснення слідчого огляду при розслідуванні авіакатастрофи в умовах густо заселеного населеного пункту

67. Організація підготовки та проведення огляду місця події при розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах ведення бойових дій.

68. Тактичні особливості огляду місця події в умовах ведення бойових дій

69. Застосування криміналістичної та спеціальної техніки при огляді місця події в умовах ведення бойових дій

70. Тактичні особливості здійснення слідчого огляду на звільнених окупованих територіях

71. Специфіка здійснення огляду вибухонебезпечних пристроїв та речовин

72. Особливості здійснення огляду місця події після ракетного обстрілу

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 7 липня 2017 року № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
2. Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України. Затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>
3. Інструкція з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 12 грудня 2017 року № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>
4. Інструкція про порядок приймання, реєстрації та розгляду в Службі безпеки України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення: наказ Центрального управління Служби безпеки України від 16 листопада 2012 року № 515. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2022-12#Text>
5. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n2583>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Офісу Генерального прокурора від 30 червня 2020 року № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>
9. Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20 травня 2020 року № 405. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text>
10. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 8 лютого 2019 року № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#Text>
11. Про державну таємницю: закон України від 21 січня 1994 р. № 3855-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>

12. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
13. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
14. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 6 липня 2017 року № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#top>.
15. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#top>.
16. Щодо надання роз'яснення терміна «інше володіння особою»: Лист Міністерства юстиції України від 31.07.2013 № 423-0-2-13/11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v423-323-13#Text>.

Основні джерела

1. Автоматизоване робоче місце слідчого, детектива та процесуального керівника (прокурора): навчально-методичний. посібник. Загородній В.Є., Єлховський І.В., Загородній І.В., Чіпко Н.В. / за ред. В.Є.Загороднього. Одеса: Фенікс, 2019. 150 с.
2. Аленін Ю.П., Аркуша Л.І., Гловюк І.В., Волошина В.К., Малахова О.В., Торбас О.О. / за ред. В.К. Волошиної. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник. Одеса, 2020. 141с.
3. Бачинський В. Т., Кулик О. Ф., Савка І. Г., Ванчуляк О. Я. Первинний огляд трупа на місці виявлення: навч.-метод. посіб. Чернівці : БДМУ, 2010. 211 с.
4. Бишевец О. В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 140 с.
5. Біленчук П.Д., Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Скільська Л.Д. Криміналістичне документування огляду місця події: методи, засоби, технології: монографія. Київ: УкрДГРІ, 2019. 112 с.
6. Бондар В. С., Головкін С. В., Єршов О. А. та ін. Методика розслідування квартирних крадіжок : навч.-метод. посіб. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 400 с
7. Вакулік О.А., Азаров Ю.І. Початок досудового розслідування у кримінальному провадженні. Київ : «Центр учбової літератури», 2020. 184 с.
8. Головіна Л.С. Оперативний огляд: монографія. Одеса : ОДУВС, 2009. 133 с.
9. Дрозд В.Г., Пономаренко А.В., Абламський С.Є. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 352 с.
10. Калатур М. В. Доктринальні основи організації та функціонування слідчих

- підрозділів правоохоронних органів : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 344 с.
11. Калюга К.В. Лукашевич В.Г. Мистецтво здобувати і використовувати початкову інформацію про особу злочинця: від моделювання зовнішнього вигляду та психологічних властивостей до висування і розробки криміналістичних версій щодо кола осіб, причетних до злочину: монографія. Запоріжжя : Дніпровський металург, 2012. 351 с.
 12. Карпенко М.І. Військові злочини: характеристика, методика розслідування та запобігання: посібник / За заг. ред. д.ю.н., проф. В.К. Матвійчука. Київ: ВД Дакор, 2013. 472 с.
 13. Клименко Н.І. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів. Київ : Юрінком Інтер, 2005. 216 с
 14. Копча В. В. Криміналістична техніка, тактика і методика : навчальний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 286 с.
 15. Корж В.П. Огляд місця події: процесуальні підстави, особливості тактики, криміналістичні рекомендації: наук.-практ. посіб. для слідчих, прокурорів, поліцейських патрул. та кримін. поліції. Харків : Золоті сторінки, 2017. 215 с.
 16. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 556 с.
 17. Криміналістична тактика : навч. посіб. / за ред. М. А. Погорецького та Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2016. 244 с.
 18. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. Одеса: Фенікс, 2020. 582 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/16211>
 19. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова, М.С. Цуцкірідзе; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 1104 с.
 20. Макаренко Є. І. Крадіжки з квартир: мистецтво розслідування: монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2009. 150 с.
 21. Макаренко Є. І. Огляд місця події : навч. посібник. Дніпропетровськ : Дніпроп. юрид. ін-т МВС України, 2001. 156 с.
 22. Методика і тактика розслідування злочинів: навч.-метод. посіб. / Тіщенко В. В., Ващук О. П., Гресь Ю. О., Колодіна А. С. Одеса : Юридична література. 2019. 108 с
 23. Молдован В.В., Молдован А.В. Слідчі (розшукові) дії: навчально-практичний посібник. Київ: Алерта, 2019. 310 с.
 24. Огляд місця події при розслідуванні окремих видів злочинів: науково-практичний посібник / В. П. Бахін та ін.; за ред. П. В. Коляди. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 216 с.
 25. Осауленко О. А., Самодін А. В., Степанова Г. М. та ін. Слідчі (розшукові)

- дії у кримінальному провадженні: навч. наочн. посіб. у схемах і таблицях. Київ : «Центр учбової літератури», 2015. 140 с.
26. Пиріг І. В. Методика розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів: монографія. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 152 с.
27. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. Розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. 536 с.
28. Практикум з методики розслідування окремих видів злочинів: навч. посібник / за ред. проф. М. А. Погорецького, доц. Д. Б. Сергєєвої. Київ: Алерта, 2015. 168 с.
29. Саїнчин О.С., Сиводєд І.С. Умисні вбивства військовослужбовців, які вчинені в умовах проведення бойових дій (кримінально-правовий, кримінальний процесуальний та криміналістичні аспекти) : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 470 с.
30. Сиводєд І. С. Теоретичні та організаційно-тактичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень, які вчинені на окупованих територіях України: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 924 с.
31. Складання процесуальних документів у досудовому розслідуванні: навч.-метод. посібник. [Електронний ресурс] Одеса, 2020. 79 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12564/2020%20Складання%20процесуальних%20документів20у%20кримінальному%20провадженні%20НМР%20рек.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
32. Слідчий огляд: сутність, види, тактика проведення огляду місця події і тактика використання техніко-криміналістичних засобів та спеціальних знань / В. О. Комаха [та ін.] ; заг. ред. В. О. Комаха. Дніпро : ІМА-прес, 2004. 396 с.
33. Слободянюк Б.К. Розслідування умисного знищення або пошкодження чужого майна : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 172 с.
34. Сотула О. С., Саїнчин О. С., передмова Стрельцова Є. Л. Кримінально-правова характеристика та основи розслідування умисних вбивств : монографія. Херсон-Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 928 с.
35. Тактика попереднього дослідження криміналістичних об'єктів при проведенні слідчого огляду / В. О. Комаха [та ін.] ; заг. ред. В. О. Комаха. Чернівці : Золоті литаври, 2003. 268 с.
36. Тертишник В. М. Настільна книга слідчого. Зразки правничих документів. Київ: Алерта, 2024. 448 с.
37. Тіщенко В. В. Корисливо-насильницькі злочини: криміналістичний аналіз : монограф. Одеса: Юрид. літ-ра, 2002. 360 с.
38. Тіщенко В.В. Подобний О.О., Криміналістика. Навчально-методичний посібник / О.О. Подобний, В.В. Тіщенко. Одеса: Видавництво «Юридика». 2022. 236 с.

39. Тіщенко В.В. Тактико-психологічні засади слідчої та оперативно-розшукової діяльності: навч.-метод. посібник / В. В. Тіщенко, В.Є. Загородній, Л.С. Белік Одеса : видавничий дім «Гельветика», 2019. 160 с.
40. Тіщенко В.В., Загородній В.Є., Гресь Ю.О. Теоретичні та методологічні основи криміналістики: навч.-метод. посібник. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 148 с.
41. Хань О.О. Теоретичні основи планування та програмування провадження слідчих (розшукових) дій : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 198 с.
42. Чаплинський К. О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2011. 496 с.

Допоміжні джерела

1. Аленін Ю.П., Клепіковський В.Г. До питання розмежування огляду та обшуку у кримінальному процесі. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. URL: С. 364-366 http://www.lsej.org.ua/9_2021/93.pdf
2. Алексейчук В.І. Огляд місця події: тактика і психологія: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2007. 20 с.
3. Аналіз стану безпеки польотів за результатами розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами України та суднами іноземної реєстрації, що сталися у 2021 році. Київ: Національне бюро з розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами, 2022. 58 с. URL: <https://nbaai.gov.ua/wp-content/uploads/2022/03/2021.pdf>
4. Аркуша Л.І. Організація спільних дій військових формувань і підрозділів Національної поліції України при виявленні злочинів. *Спільні дії військових формувань і правоохоронних органів держави: проблеми та перспективи*: зб тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 12-13 вересня 2019 р.)/ від. ред. Ю.В. Франчук. Одеса: Військова Академія. 2019. С.133-134.
5. Бахін В.П. Взаємодія слідчого з фахівцями під час огляду місця події (збір інформації про особу, що скоїла злочин): Науково-практичні рекомендації. Донецьк: ДЮІ, 2005. 72 с.
6. Бацько І.М. Протоколи слідчих дій як джерела доказів у кримінальному процесі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук зі спеціальності: 12.00.09. Київ, 2006. 21 с.

7. Благута Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання : монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 256 с.
8. Гресь Ю.О. Формування технологічного підходу у криміналістичній тактиці: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2017. 255 с.
9. Григоренко А.В. Проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні. Практичний посібник – коментар. Зразки та бланки процесуальних документів. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 168 с.
10. Гула Л., Черепушак В. Використання спеціальних знань під час огляду місця вчинення вбивства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки.* 2018. Вип. 5. № 2. С. 128-132.
11. Довідник термінів у практиці ЄСПЛ з питань кримінального судочинства / Л.І. Аркуша, О.О. Торбас, М.М. Стоянов, В.К. Волошина, В.А. Завтур, В.В. Сидорчук. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с.
12. Дуфенюк О.М. Розслідування воєнних злочинів: логістичні, криміналістичні та судово-медичні питання. *Юридичний електронний журнал.* 2022. № 4. С. 369-374. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/88>
13. Загородній І.В. Проблемні питання проведення огляду місця події в умовах збройного конфлікту. *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень*: матеріали Міжнар. наук.- практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. Т. 2. С. 439-440.
14. Зарубей В. В. Типові сліди крадіжок: їх характерні ознаки. *Право України.* 2000. №11. С. 50-52.
15. Іщенко В.М. Протоколи слідчих і судових дій та інші документи як джерела доказів у кримінальному судочинстві: автореф. дис. канд. юрид. наук:12.00.09. Харків: 2001. 20 с.
16. Кіберзлочинність та електронні докази = Cybercrime and K 39 digital evidence : навч. посібник / [Б. М. Головкін, О. І. Денькович, В. В. Луцик, Д. М. Цехан] ; за ред. канд. юрид. наук, доц. Ольги Денькович, д-р права, проф. Габріеле Шмельцер. Електрон. вид. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 298 с. (Удосконалення магістер. програми з кримін. юстиції = Modernising Master's
17. Клепіковський В.Г. Кримінальний процесуальний аналіз огляду місця події як слідчої розшукової дії : дис. ... док. філософії: 081 - Право. Одеса, 2023. 297 с.
18. Ковтуненко Л. П. Ситуаційна зумовленість тактики слідчих дій : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2008. 238 с.
19. Комаха В.О. Тактичні особливості проведення слідчого огляду. Міжрегіональна академія управління персоналом. Придунайський коледж.

Ізмаїл : [б.в.], 2006. 207 с.

20. Лавренюк В. В. Особливості розслідування крадіжок з проникненням у житло, вчинених організованими групами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса, 2015. 24 с.

21. Лучко О.А. Щодо суб'єктів проведення огляду. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2020. № 4. Том 31 (70). С. 235-241.

22. Матюшкова Т. П. Особливості проведення окремих слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. *Актуальні питання протидії злочинності в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кривий Ріг, 25 листоп. 2022 р.) / МВС України, Донец. держ. ун-т внутр. справ. Кривий Ріг, 2022. С. 235.

23. Методичні рекомендації з використання навчально-тренінгового комплексу «Криміналістичний полігон» для проведення навчальних занять з дисципліни «Криміналістика», «Основи криміналістики», «Тактико-спеціальна підготовка» / Уклад: Черевач О.М., Іванчишин І.І., Мискова Г.М., Павлова Н.В., Сіроштан Ю.В., Шапарь А.О. Кривий Ріг: Криворізький факультет ДДУВС, 2013. 117с.

24. Назаренко С. П. Шляхи вдосконалення взаємодії підрозділів ОВС під час розслідування квартирних крадіжок. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2006. № 2. С. 246-253.

25. Настільна книга слідчого (дізнавача, детектива): теорія та практика, особливості провадження під час воєнного стану. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 788 с.

26. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України / за ред. С.В. Ківалова та С.І. Кравченко. Одеса: Фенікс, 2020. 924с.

27. Патик А. А. Взаємодія слідчих та оперативно-розшукових підрозділів при розкритті та розслідуванні майнових злочинів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2011. 18 с.

28. Пелешак О.Р. Тактика проведення слідчого огляду місця вчинення кібердиверсії. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 2. С. 150-157.

29. Петков С.В., Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Дрозд В.Г. Настільна книга слідчого/дізнавача. Процесуальні дії у досудовому розслідуванні. Основні процесуальні документи. Київ : «Центр учбової літератури», 2021. 432 с.

30. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / І. В. Гловюк, О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., члена-кор. НАПрН України В. В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2023. 400 с.

31. Самойленко О.А. Основи методики розслідування злочинів, вчинених у кіберпросторі : монографія / за заг. ред. А.Ф. Волобуєва. Одеса : ТЕС, 2020. 372 с.
32. Самсонова В. В. Огляд місця події при розслідуванні крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 2 (76). С. 354-360.
33. Серафимов О.М. «Території бойових дій» та їх значення для криміналістичної науки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 812–814. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/197>
34. Серафимов О.М. Тактичні особливості проведення огляду при розслідуванні злочинної діяльності організованих злочинних угруповань, що діють в умовах ведення бойових дій. *Актуальні питання розвитку юридичної науки в період воєнного стану: міжнародна науково-практична конференція (Науково-дослідний інститут публічного права, 17 травня 2024 р.)*. Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 273–275. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-81>
35. Серафимов О.М. Технологія огляду місця події під час розслідування вбивств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2017. № 28. С. 123-126.
36. Скільська Л.Д. Кримінально-процесуальні та тактико-криміналістичні особливості фіксації результатів огляду місця події: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2010. 20 с.
37. Сокиран М.Ф. Проблеми використання цифрових технологій для фіксації процесуальної інформації. *Вісник Академії адвокатури України*. 2006. Вип. 5. С. 136-144.
38. Тетерятник Г. К. Проведення огляду місця події в умовах надзвичайних правових режимів. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 233–238. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.36>.
39. Цехан Д.М., Чумак С.П. Організаційно-тактичні особливості проведення огляду та обшуку під час розслідування. *Правові новели*. 2023. №19. С. 396-401.
40. Чаплинський К.О. Тактика проведення окремих слідчих дій: монографія. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2006. 415 с.
41. Чернець М. Тактичні операції фіксації інформації на досудовому слідстві з використанням цифрових фото- і відеокамер. *Право України*. 2004. №8. С. 68-70.
42. Чернов О.В. Тактичні особливості проведення огляду місця події та трупа під час розслідування умисних вбивств працівників правоохоронного

органу, вчинених у зв'язку із виконанням ними службових обов'язків. *Юридичний вісник*. 2023. №5. С.141-147. <https://doi.org/10.32782/yuv.v5.2023.18>

43. Черняхівський Б.В. особливості проведення слідчого огляду під час розслідування несанкціонованого втручання в роботу комп'ютерів, автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (115). С. 59-68.

44. Шарнін А. В. Проблеми документування та розслідування злочинів, учинених на територіях проведення активних бойових дій. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2022 р.). Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2022. С. 55–58.

45. Швидкий О. Г. Квартирні крадіжки: оптимальні системи слідчих дій. *Право і безпека*. 2003. № 1. С. 147-150.

46. Швидкий О. Г. Планування та організація початкових слідчих дій при розслідуванні квартирних крадіжок: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2000. 19 с.

Ресурси відкритого доступу

1. <http://dspace.onua.edu.ua> – eNUOLAIR – депозитарій (архів) Національного університету «Одеська юридична академія».
2. <http://lib.onua.edu.ua> – Сайт Наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія».
3. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
4. <https://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b19> – Офіційний вісник України.
6. <https://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство).
7. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ – Сайт Верховного Суду.
8. <https://mvs.gov.ua/> – Сайт Міністерства внутрішніх справ України.
9. <https://minjust.gov.ua/> – Сайт Міністерства юстиції України.
10. <https://nabu.gov.ua> – Сайт Національного антикорупційного бюро України.
11. <https://www.npu.gov.ua/> – Сайт Національної поліції України.
12. <https://www.gp.gov.ua> – Сайт Офісу Генерального прокурора України.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ

місця події

Місто (сел.) _____ «__» _____ 20__ року

Огляд почато о “__” год. “__” хв.

Огляд закінчено о “__” год. “__” хв.

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

на підставі _____

(вказується ухвала слідчого судді, якщо проводиться огляд житла чи іншого володіння особи,
якщо _____ огляд _____ місяця

_____ події проводиться до початку кримінального провадження, вказуються
відомості про заяву чи повідомлення

про подію)

у відповідності ст. 104, 105, 106, 234, 237, 223 КПК України:

В присутності понятих:

1) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким у відповідності зі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю потерпілого:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому у відповідності з ч. 1, 2 ст. 56. ст. 57 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю підозрюваного:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому у відповідності з ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю захисника:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому у відповідності зі ст. 46, 47 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю представника:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому у відповідності зі ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснені його права і обов'язки.

За участю експерта (спеціаліста):

(прізвище, ім'я, по батькові)

яким у відповідності з ч.3, 4, 5 ст. 69; ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи _____

Перед початком огляду переліченим особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз'яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

(вказується адреса житла чи іншого володіння особи)

[illegible]

Під час огляду виявлено _____

(вказуються сліди, речі, виявлені під час огляду)

Виявлене під час огляду вилучено:

(вказуються що в якій послідовності виявлено і яким чином опечатано)

Під час огляду застосовані технічні засоби:

(вказуються застосування фото -, відео зйомки, інших технічних та спеціальних засобів, їх технічні параметри)

Огляд проводився:

(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря інші дані які необхідні)

Протокол прочитаний, записано

Учасники:

1. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
2. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
3. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
4. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)

Поняті:

1. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
2. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)

Огляд провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

ПРОТОКОЛ**огляду трупа**

Місто (сел.) _____ «___» _____ 20 ____ року

Огляд почато о “___” год. “___” хв.

Огляд закінчено о “___” год. “___” хв.

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

на підставі _____

(вказується ухвала слідчого судді, якщо проводиться огляд житла чи іншого володіння особи,
якщо _____ огляд _____ місця

_____ події проводиться до початку кримінального провадження, вказуються
відомості про заяву чи повідомлення

_____ про подію)

У відповідності статей 104, 105, 106, 223, 237, 238 КПК України в присутності
понятих:

1) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

_____, яким у відповідності зі ст.ст. 11, 13, 15, 223 КПК України
роз'яснені їхні права і обов'язки.

За участю спеціаліста - судово-медичного експерта (лікаря)_____

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові)

власника (користувача) приміщенням чи іншим володінням особи_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

а також за участю _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(прізвище, ім'я, по батькові)

провів огляд трупа виявленого:

(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка виявила труп та адресу (місцевість) де його виявлено)

Перед початком огляду переліченим особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду також роз'яснено про вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Під час огляду трупа виявлено_____

(вказуються сліди, речі виявлені під час огляду)

Виявлене під час огляду вилучено: _____

(вказуються що в якій послідовності виявлено і яким чином опечатано)

Під час огляду застосовані технічні засоби: _____

(вказуються застосування фото відео зйомки, інші технічні та спеціальні засоби, їх технічні параметри)

Огляд проводився: _____

(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря інші дані які необхідні)

Після огляду труп направляється для проведення судово-медичної експертизи (розтину) у _____

Протокол прочитаний, записано _____

(зауваження учасників огляду)

Учасники:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Поняті:

1. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)
2. _____ / _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Огляд провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

**ПРОТОКОЛ ОГЛЯДУ
предмета**

місто _____

«____» _____ 20__ року

Огляд почато о “_____” год. “_____” хв.

Огляд закінчено о “__” год. “_____” хв

(слідчий, найменування органу, прізвище, ім’я, по батькові)

на підставі _____

відповідно до ст. 104, 105, 106, 237, 223 КПК України:

в присутності понятих:

1) _____
(прізвище, ім’я, по батькові, дата народження, місце проживання)

2) _____,
(прізвище, ім’я, по батькові, дата народження, місце проживання)

яким відповідно до ст. 11, 13, 15, 223 КПК України роз’яснено їхні права і обов’язки.

За участю потерпілого:

_____,
(прізвище, ім’я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ч. 1, 2 ст. 56, ст. 57 КПК України роз’яснено його права і
обов’язки.

За участю підозрюваного:

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ч. 3, 5, 6, 7 ст. 42 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

За участю захисника:

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ст. 46, 47 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

За участю представника:

_____ ,

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, місце проживання)

якому відповідно до ч. 5 ст. 44, ч. 4 ст. 58, ч. 2 ст. 59 КПК України роз'яснено його права і обов'язки.

За участю спеціаліста:

_____ ,

(прізвище ім'я, по батькові, адреса)

якому відповідно до ч. 4, 5 ст. 71 КПК України роз'яснено його права і

обов'язки.

За участю власника (користувача) приміщення чи іншого володіння особи

(прізвище ім'я, по батькові, адреса)

Перед початком огляду зазначеним вище особам роз'яснено їхнє право бути присутніми при всіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу. Особам, які беруть участь у проведенні огляду, також роз'яснено вимоги ч. 3 ст. 66 КПК України про їх обов'язок не розголошувати відомості щодо проведеної процесуальної дії, а також про застосування технічних засобів фіксації, умови та порядок їх використання:

(характеристики технічних засобів фіксації та носіїв інформації, які застосовуються

при проведенні цієї процесуальної дії, підписи осіб)

Проведеним оглядом встановлено:

Під час огляду виявлено _____
(вказуються сліди, речі, виявлені під час огляду)

Виявлене під час огляду вилучено: _____
(вказуються що в якій послідовності виявлено і яким чином опечатано)

Під час огляду застосовані технічні засоби: _____
(вказуються застосування фото -, відео зйомки, інших технічних та спеціальних засобів, їх технічні параметри)

Огляд проводився: _____
(вказуються погодні умови, освітлення, температура повітря інші дані які необхідні)

Протокол прочитаний, записано _____
(зауваження учасників огляду)

Учасники:

1. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
2. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
3. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
4. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)

Поняті:

1. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)
2. _____	/ _____ /
(прізвище, ім'я, по батькові)	(підпис)

Огляд провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

ПРОТОКОЛ
огляду транспортного засобу

Місто (сел.) _____ «___» _____ 20__ року

Огляд почато о “___” год. “___” хв.

Огляд закінчено о “___” год. “___” хв.

(слідчий, посада, найменування органу, ініціали, прізвище)

за заявою (повідомленням) _____

на _____

(точне місце, де проводиться огляд)

за участю _____

(працівника карного розшуку, спеціаліста, експерта, працівника ДАІ тощо)

в присутності водіїв:

1. _____

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання)

2. _____

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання)

ПОНЯТИХ:

1. _____

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання)

2. _____
(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання)

керуючись ст. ст. 223, 237 КПК України, здійснив огляд транспортного засобу, про що згідно ст. 104, 106 КПК України склав цей протокол, а також у відповідності до ст. 105 КПК України до протоколу долучаються додатки (якщо вони є в наявності).

Перед початком огляду всім учасникам роз'яснено право бути присутніми при усіх діях, які проводяться в процесі огляду, робити зауваження, що підлягають занесенню до протоколу.

1 _____ 2 _____
(підписи понятих) (підписи понятих)

Спеціалісту _____
(підпис спеціаліста)

роз'яснені його права і обов'язки, передбачені ст. 71 КПК України.

Огляд здійснювався _____
(ясну, сонячну, хмарну погоду,

при штучному освітленні, без опадів, при дощі, снігопаді)

виконав огляд _____
(вказати окремо по кожному транспортному засобу марку, модель,

номерний знак, рік випуску, дату техогляду, зовнішні пошкодження,

їх точне місцезнаходження, розміри, характер, прив'язку до нерухомих

частин кузову, напрям деформації і т. ін.)

При огляді встановлено :

Зовнішнє пошкодження _____

(розмір і характер пошкоджень)

Наявність слідів та інших речових доказів на транспортному засобі _____

(сліди пальців, сліди крові, мозкової речовини

волосся та інших об'єктів біологічного походження, обривки одягу,

фарби, сліди нашарування, ковзання, їх точне розміщення, форма,

розміри, напрям)

Модель шин, малюнок протектора, їх зношеність та пошкодження

(характер малюнку, чергування його елементів, глибина в міліметрах;

характер пошкоджень, їх розміри та розміщення на шинах)

Тиск повітря в шинах _____

Положення передніх коліс щодо транспортного засобу _____

Характер вантажу, його вага, габарити і спосіб ув'язки (кріплення)

Стан рульового управління _____

(сумарний люфт, ознаки негерметичності

підсилювача керма; якість кріплення вузлів; наявність

пошкоджень деталей; наявність не передбачених для цієї моделі

транспортного засобу моделей)

Стан гальмівної системи: робочої: _____

(гальмівний шлях (сповільнення, час спрацювання гальмівного приводу)

при умовах, вказаних в ПДР; ознаки зміни

конструкції гальмівної системи; порушення герметичності приводу

(наявність слідів підтікання рідини, падіння тиску повітря, що перевищує встановлене ПДР);
технічний стан

манометра; пошкодження деталей та вузлів: наявність та рівень гальмівної рідини;

вільний хід педалі гальма)

СТОЯНОЧНОЇ: _____

(чи забезпечує нерухомий стан повністю завантаженого

транспортного засобу на схилі 16 % (9) і автопоїзда на схилі 8 % (4,5), чи важіль утримується
замикаючим

_____ пристроєм; пошкодження деталей)

Стан гальмівної системи причепа: _____

Стан освітлювальних, сигнальних приладів, вітрового і бокового скла

автомобілів, дзеркал заднього огляду, ступінь їх забруднення, наявність та справність склоочисників _____

Положення перемикачів:

- габаритних вогнів _____

- ближнього і дальнього світла _____

- освітлення панелі приладів _____

- склоочисників _____

Показання спідометра _____

Положення важелів ручного гальма та переключення передач _____

З місця пригоди вилучені _____

(перелік вилучених речей: уламки кузова,

_____ (частинки фарби, речі та документи водія, пасажирів, пішоходів)

У процесі огляду складені та прилучені до протоколу

(схеми, довідка про дорожньо-транспортну пригоду, плани, малюнки,

проведено фотографування, виготовлені зліпки слідів і т. п.)

Застосування науково-технічних засобів _____

(відеозйомка, фотоапарат,

об'єktiv, фотоплівка, фотоспалах, фотограмметрія, секундоміри і т. д.)

Встановлені при здійсненні огляду очевидці:

(прізвища, ім'я, по батькові, адреси проживання, контактні телефон)

По закінченні огляду транспортний засіб _____

(повернуто власникові;

направлено на майданчик тимчасового утримання)

Заяви та зауваження осіб, в тому числі водіїв, які брали участь в огляді, з питань огляду, складення огляду протоколу та схеми, а також несправностей транспортного засобу _____

Протокол прочитано _____, записано все вірно.

(ким)

Підписи, прізвища та ініціали учасників огляду:

Водії: 1. _____ 2. _____

Поняті: 1. _____ 2. _____

Спеціаліст: _____

Огляд провів:

(слідчий, посада, найменування органу, підпис, прізвище, ініціали)

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Лариса Ігорівна Аркуша
Вадим Георгійович Пожар
Юлія Олегівна Гресь
Олександр Віталійович Чернов
Євген Сергійович Хижняк
Олександр Вікторович Федорчук

СЛІДЧИЙ ОГЛЯД

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних і самостійних робіт

для підготовки здобувачів вищої освіти
в галузі знань 08 Право

Електронне видання

В авторській редакції

Формат 210 × 297 мм. Авт.. арк. 4,36

Національний університет «Одеська юридична академія»
Кафедра криміналістики, детективної та оперативно-розшукової діяльності